

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Χρήστος Θεοχαρόπουλος • Ανθή Κοντορούση • Βιβή Κοψιά
Ηλέκτρα Μήτσουρα • Σπυριδούλα Μπιρπίλη • Γιάννης Πουταχίδης

Θεατρική Αγωγή

Δ' Δημοτικού

Θεατρική Αγωγή

Δ' Δημοτικού

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονίστρια / Αξιολογήτρια

Μαρία Φραγκή

Εν ενεργεία μέλος Δ.Ε.Π.

Αξιολογήτρια

Δέσποινα Χετζάκη

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Πηνελόπη Φραντζή

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Ιωασάφ - Άγγελος Καραφωτιάς

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Ειρήνη Τσομπάνη

Διπλωματούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών

**Υπεύθυνη Διδακτικού Πακέτου
για το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Ευγενία Πάλλα

Σύμβουλος Β΄ ΙΕΠ

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Χρήστος Θεοχαρόπουλος • Ανθή Κοντορούση • Βιβή Κοψιά
Ηλέκτρα Μήτσουρα • Σπυριδούλα Μπιρπίλη • Γιάννης Πουταχίδης

Θεατρική Αγωγή Δ' Δημοτικού

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Χρήστος Θεοχαρόπουλος, Θεατρολόγος/Ηθοποιός/
Εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής
Ανθή Κοντορούση, Θεατρολόγος/Εκπαιδευτικός Θεατρικής
Αγωγής
Παρασκευή (Βιβή) Κοψιά, Θεατρολόγος/Εκπαιδευτικός
Θεατρικής Αγωγής
Ηλέκτρα Μήτσουρα, Θεατρολόγος/Εκπαιδευτικός Θεατρικής
Αγωγής
Σπυριδούλα Μπιρπίλη, Θεατρολόγος/Εκπαιδευτικός Θεατρικής
Αγωγής
Γιάννης Πουταχίδης, Θεατροπαιδαγωγός/Σκηνοθέτης
Εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ – ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΕΚΔΟΣΗΣ
ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Σίνος Γκιώκας, Φυσικός
Τέτη Παλαιοθοδώρου, Φιλολόγος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
ΕΙΚΟΝΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Εκδόσεις Πεδίο
Μυρτώ Οικονόμου, Γραφίστρια
Εκδόσεις Πεδίο
Ευθύμης Αργυράτος, Art Director
Ευθύμης Αργυράτος, Art Director

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΣΥΛΛΗΨΗ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Συγγραφική ομάδα

Connection3 IKE

Εργαστηριακός οδηγός (για τον εκπαιδευτικό)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θέμα Πρώτο

Αισθάνομαι και εκφράζομαι στο παιχνίδι

Μάθημα 1: Αισθάνομαι και εκφράζομαι.	9
Μάθημα 2: Παίζουμε στην ομάδα	13

Θέμα Δεύτερο

Με τους φίλους μου στην ομάδα

Μάθημα 3: Τα πρόσωπά μας είναι χαρούμενα πλάι στους άλλους;	17
Μάθημα 4: Μιλάμε στους άλλους. Αυτοί μας προσέχουν;	21
Μάθημα 5: Μπορούμε να συνεργαστούμε στην ομάδα μας;	25

Θέμα Τρίτο

Μπαίνουμε σε ρόλο και κάνουμε κάτι. Μετά σκέφτομαι όσα κάναμε.

Μάθημα 6: Εμπυχώνουμε την ομάδα μας	29
Μάθημα 7: Παίζουμε στο θεατρικό παιχνίδι	33
Μάθημα 8: Ερευνούμε στη διερευνητική δραματοποίηση	37
Μάθημα 9: Δοκιμάζουμε θεατρικές τεχνικές	41
Μάθημα 10: Μαθαίνουμε να ρωτάμε. Μαθαίνουμε να απαντάμε.	46

Θέμα Τέταρτο

Τι κάνουμε για να ζωντανέψουμε στη σκηνή μια γραμμένη ιστορία

Μάθημα 11: Πώς να φτιάξουμε ένα θεατρικό έργο ή τι υλικά θέλουμε για να κάνουμε ένα έργο στη σκηνή μας;	51
Μάθημα 12: Παίζουμε το έργο που φτιάξαμε στη σκηνή μας	55

Θέμα Πέμπτο

Η θεατρική σκηνή μας

Μάθημα 13: Ποιοι είμαστε και τι ζητάμε στη σκηνή;	60
Μάθημα 14: Οργανώνουμε μια θεατρική παράσταση	66
Μάθημα 15: Στη γιορτή του σχολείου	70

Θέμα Έκτο

Στον κόσμο του θεάτρου και του πολιτισμού

Μάθημα 16: Είμαστε θεατές στο θέατρο, στο μουσείο, σε μια αίθουσα τέχνης	74
Μάθημα 17: Το θέατρο από την αρχαία Ελλάδα μέχρι σήμερα	79
Μάθημα 18: Όλες οι τέχνες συνεργάζονται	85
Μάθημα 19: Το θέατρο με τις κούκλες, με τις σκιές, με τις νέες τεχνολογίες	90

Λίγα λόγια προς εσάς, τα παιδιά

*Αγαπητοί μικροί μας φίλοι,
Αγαπητές μικρές μας φίλες,*

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας απευθύνεται σ' εσάς, τους μαθητές και τις μαθήτριες της Γ' και της Δ' τάξης του Δημοτικού. Ξεφυλλίζοντάς το, θα διαπιστώσετε ότι περιέχει πολλά παιχνίδια, ασκήσεις, παραμύθια, μύθους, ιδέες για κατασκευές και ό,τι άλλο χρειάζεται, προκειμένου να γίνει το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής ακόμη πιο... μαγικό!

Παρέα σας σε κάθε σελίδα του βιβλίου θα βρίσκονται οι τρεις ήρωές μας: ο Νίκος, η Νικόλ και... το Σύννεφο! Κάθε μάθημα ξεκινά με μια ερώτηση, η οποία σας εισάγει στο θέμα που θα αναπτυχθεί στα επόμενα βήματα. Ακολουθούν ασκήσεις και δραστηριότητες ζεστάματος, θέματα προς διερεύνηση και στο τέλος μια συζήτηση γύρω από όλα όσα δοκιμάσαμε και μάθαμε παίζοντας.

Ανήκετε στη γενιά που γεννήθηκε μέσα στην τεχνολογική πρόοδο και γι' αυτό το βιβλίο μας διαθέτει και κωδικούς συνδέσμων που μας μεταφέρουν στον ψηφιακό χώρο! Εκεί θα συναντήσουμε παιχνίδια αντιστοίχισης, βιντεοπροβολές, ηχητικά αποσπάσματα, ιστορίες που έχασαν τη σωστή σειρά, κρυπτόλεξα, παζλ και πολλές άλλες εκπλήξεις!

Ευχόμαστε ολόψυχα να εργαστείτε σαν ομάδα, δεμένη, με αποδοχή και αγάπη ανάμεσα σε όλα τα μέλη της, όπως είναι οι τρεις ήρωές μας.

Η συντακτική ομάδα

Φωνή, ρυθμός, σώμα, παχωμένη εικόνα

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, γνωρίζετε αυτές τις λέξεις; Τι σχέση έχουν όλα αυτά με το θέατρο; Θέλετε να το συζητήσουμε;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σε αυτό το μάθημα εξερευνούμε τη φωνή μας, τον ρυθμό και τη σωματική έκφραση.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Σημείο επαφής

Χωριζόμαστε σε τριάδες και μαζί με μουσική χορεύουμε, ακουμπώντας μόνο στο σημείο επαφής που προτείνεται: ακουμπάμε μόνο τα κεφάλια μας, μόνο τους αγκώνες μας κ.λπ.

Ρυθμός

Σε κύκλο, ένας από εμάς χτυπάει με τα χέρια έναν απλό ρυθμό (π.χ. με παλαμάκια). Στην συνέχεια, όποιος από εμάς θέλει μπαίνει μαζί του στον κύκλο, χτυπώντας τον ίδιο ρυθμό αλλά με διαφορετικό τρόπο (π.χ. με την φωνή, χτυπώντας τα πόδια ή ένα αντικείμενο). Συνεχίζουμε μέχρι να μπούμε όλοι στον κύκλο σχηματίζοντας μια ορχήστρα.

Πύργος ελέγχου

Σε ζευγάρια, επιλέγουμε εναλλάξ ανάμεσα στους ρόλους του πιλότου και του πύργου ελέγχου. Το κάθε ζευγάρι αποφασίζει το δικό του ηχητικό σήμα που θα επαναλαμβάνεται (π.χ. «ίου ίου», «μπιπ μπιπ»). Οι πιλότοι συγκεντρωνόμαστε στο κέντρο της αίθουσας και κλείνουμε τα μάτια για όλη τη διάρκεια του παιχνιδιού. Οι πύργοι ελέγχου σκορπιζόμαστε μέσα στην αίθουσα και ξεκινάμε να εκπέμπουμε το ηχητικό μας σήμα ταυτόχρονα! Οι πιλότοι αναγνωρίζουμε το δικό μας σήμα και προσπαθούμε να προσεγγίσουμε τον πύργο ελέγχου μας!

Παίζοντας με
τους ρυθμούς

Αγκού αγκού!

Όλοι είμαστε σε κύκλο και ένας από εμάς μπαίνει στη μέση, με δεμένα μάτια. Ο παίκτης στο κέντρο δείχνει ένα άλλο παιδί της ομάδας. Το παιδί αυτό λέει τη φράση «Αγκού αγκού!» με όσο πιο αλλαγμένη φωνή μπορεί. Το παιδί με τα κλειστά μάτια έχει τρεις ευκαιρίες να βρει πού ανήκει η φωνή η οποία ακούστηκε.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Παγωμένη εικόνα, Ρυθμός, Φωνή

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Σε εμ-πνέω!

Βρίσκομαι στο κέντρο της αίθουσας και η υπόλοιπη ομάδα σε κλειστό κύκλο, γύρω μου. Τα παιδιά του κύκλου δίνουν ώθηση με την πνοή τους (φυσώντας ένας ένας με τη σειρά), ώστε να «ταξιδέψω» μέσα στον κύκλο. Το τρίτο παιδί που θα φυσήξει θα με μεταμορφώσει σε ένα αντικείμενο. Για παράδειγμα, θα μου πει: «Γίνε πούπουλο», «Γίνε μπαλάκι του πινγκ πονγκ», «Γίνε σιδερένια μπάλα» κ.λπ.

Μετά, κάποιος άλλος μπορεί να μου δώσει έναν ρόλο. Για παράδειγμα, «Γίνε ένας ηλικιωμένος κύριος», «Γίνε ένα ζωηρό δελφίνι» κ.λπ.

Παγωμένες εικόνες

Χωριζόμαστε σε μικρές ομάδες, επιλέγουμε μία από τις παρακάτω φωτογραφίες και φτιάχνουμε ιστορίες με παγωμένες εικόνες. Χρησιμοποιούμε τρεις συνολικά εικόνες για να παρουσιάσουμε την ιστορία μας (το «πριν», το «τώρα» και το «μετά»). Η φωτογραφία μπορεί να είναι η αρχή, η μέση ή το τέλος αυτής της αναπαράστασης. Παρουσιάζουμε την ιστορία που ετοιμάσαμε στην υπόλοιπη ομάδα κι εκείνοι προσπαθούν να περιγράψουν τι κατάλαβαν.

Στον μικρό μας κύκλο

Μπόρεσα να ακολουθήσω τον ρυθμό;

Συνεργαστήκαμε όμορφα στην ομάδα;

Θα ήθελα κάτι να γίνει διαφορετικά;

Με δυσκόλεψε _____

Μου άρεσε _____

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Ζωγραφίζω μια ομαδική στιγμή του μαθήματος. Την ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Γλωσσάρι

Παγωμένη εικόνα: Είναι μια δραστηριότητα που διακόπτεται ξαφνικά, όπως ακριβώς συμβαίνει όταν κάνουμε παύση σε ένα βίντεο. Η εικόνα τότε, η «παγωμένη εικόνα», είναι δυναμική και αποτυπώνει τη στιγμή της ιστορίας ή ακόμη και τα συναισθήματα των προσώπων.

Ρυθμός: «Χτυπάει» σταθερά μέσα στον χρόνο, όταν παίζει μία μουσική ή όταν χορεύουμε. Στο θέατρο χρειαζόμαστε τον ρυθμό στην κίνηση, στη δράση μας αλλά και όταν τραγουδάμε. Ο ρυθμός είναι ζωντανός όπως η λειτουργία μίας καρδιάς και η κίνηση ενός ποταμού. Ο ρυθμός μπορεί να είναι αργός ή γρήγορος.

Φωνή: Η φωνή στο θέατρο είναι μέρος της έκφρασης των ηθοποιών και τρόπος της επικοινωνίας μεταξύ τους και με το κοινό.

Ένταση της φωνής: Είναι το πόσο δυνατά μιλάμε ή τραγουδάμε.

Χροιά της φωνής: Είναι το ιδιαίτερο χρώμα που έχει και την κάνει να ξεχωρίζει από τις άλλες φωνές.

Γνωριμία, αφήγηση, εμπιστοσύνη, βαδίσματα, μηχανές

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, μπορείτε να αφηγηθείτε τη ζωή σας μέσα σε ένα λεπτό;

Αφηγούμαι την ιστορία της ζωής μου σε ένα λεπτό! Επειδή δεν χωράνε όλα σε ένα λεπτό, επιλέγω ό,τι θεωρώ σημαντικό να ξέρουν οι άλλοι για μένα και θέλω να το μοιραστώ!

Αδέλφια, αγαπημένες ασχολίες, κατοικίδια, ταξίδια και ό,τι άλλο θέλω!

Μετρώ ένα λεπτό

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Θα γνωριστούμε ακόμη καλύτερα μεταξύ μας στην τάξη!

Θα βρούμε τον χώρο μας στην ομάδα και θα εκφραστούμε με τον λόγο!

Κάτι για ζέσταμα!

Βαδίσματα

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Με τη συνοδεία της μουσικής, κινούμαστε προσπαθώντας να είμαστε ομοιόμορφα κατανομημένοι στον χώρο, καλύπτοντας όλα τα κενά. Ακούγοντας ένα παλαμάκι, η ομάδα πρέπει να ακινητοποιηθεί. Όταν ξανακουστεί ο ήχος, όλοι αρχίζουν πάλι να κινούνται.

Περπατάμε πάλι, κι ένα παιδί, χωρίς να έχουμε συνεννοηθεί, παίρνει την πρωτοβουλία να σταματήσει. Τότε πρέπει να σταματήσουμε όλοι. Ξεκινάμε πάλι, όταν ένα άλλο παιδί αποφασίσει σιωπηλά να ξεκινήσει.

Βαδίσματα με ταχύτητες

Περπάτημα σε διαφορετική ταχύτητα. Ξεκινάμε να περπατάμε στον χώρο, σε πολύ αργή κίνηση (slow motion), σε «ταχύτητα 1». Στην «ταχύτητα 2» το περπάτημα γίνεται λίγο πιο ζωηρό. Στην «ταχύτητα 3» έχουμε ένα βιαστικό περπάτημα και στην «ταχύτητα 4» περπατάμε όσο πιο γρήγορα μπορούμε, χωρίς ωστόσο να τρέχουμε! Προσέχουμε και ελέγχουμε με την περιφερειακή μας όραση ώστε να μη συγκρουστούμε μεταξύ μας ή με αντικείμενα της τάξης.

Πάνω στις εφημερίδες

Αφήνουμε στο δάπεδο της τάξης μερικά φύλλα εφημερίδας. Περπατάμε ανάμεσά τους χωρίς να τις πατήσουμε. Όταν ακουστεί το παλαμάκι, πατάμε στις εφημερίδες σε δυάδες. Κατόπιν, επαναλαμβάνουμε σε ομάδες των τριών ή των τεσσάρων ατόμων. Θα χωρέσουμε πάνω στις εφημερίδες;

Οδηγώ τον τυφλό

Χωριζόμαστε σε ζευγάρια. Κλείνω τα μάτια και το ζευγάρι μου έχει την ευθύνη να με καθοδηγήσει, καθώς κινούμαστε μέσα στην αίθουσα. Θα πρέπει να νιώσω εμπιστοσύνη και ασφάλεια. Βρίσκουμε ένα άνετο σημείο σύνδεσης (π.χ. χέρι με χέρι, χέρι στον ώμο). Ο οδηγός μπορεί μου δώσει στα χέρια διάφορα αντικείμενα της τάξης, να τα περιεργαστώ και να τα αναγνωρίσω. Επίσης, μπορεί να συναντήσω και... άλλα παιδιά! Κατόπιν, οι ρόλοι του τυφλού και του οδηγού αντιστρέφονται.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Σώμα

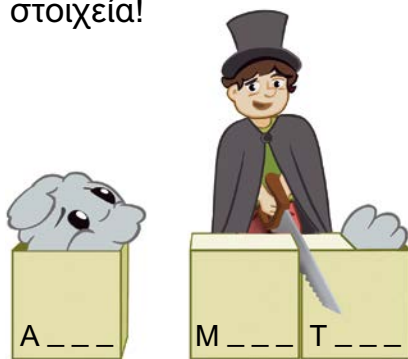

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Δημιουργούμε μία ιστορία φράση φράση!

Στον κύκλο, φτιάχνουμε μια ιστορία βασισμένη στο παραπάνω σκίτσο.
 Προσθέτουμε από μία φράση ο καθένας με τη σειρά του.
 Εξελίσσουμε την ιστορία, δεν τη σταματάμε!
 Αξιοποιούμε όσα ειπώθηκαν από τα προηγούμενα παιδιά!
 Λέμε «ναι» στα φανταστικά στοιχεία!

Μια παράξενη μηχανή!

Παράξενες
μηχανές

Χωριζόμαστε σε ομάδες και δημιουργούμε μια δική μας «μηχανή». Η μηχανή μπορεί να είναι ένα μηχανήμα που υπάρχει (π.χ. πλυντήριο) ή μια μηχανή της φαντασίας μας! Χρησιμοποιώντας την κίνηση και τον ήχο που θέλουμε γινόμαστε τα εξαρτήματά της. Παίρνουμε θέση σε σχέση με τα άλλα εξαρτήματα – πλάι, από κάτω, από πίσω ή μπροστά τους. Όταν η μηχανή είναι σε λειτουργία κινούμε και ηχούμε όπως θα έκανε μια πραγματική μηχανή. Όσοι παρακολουθούν τη μηχανή σε λειτουργία μπορεί να μαντέψουν τι είναι, σε τι χρησιμεύει ή τι παράγει.

Μπορούν να υπάρξουν και απρόοπτα: η μηχανή χαλάει, ένα εξάρτημα παύει να λειτουργεί, η μηχανή κάνει πάρα πολύ θόρυβο, η μηχανή «τρελαίνεται» και αποκτά παράξενη συμπεριφορά!

Στον μικρό μας κύκλο

«Η μηχανή της τάξης»: Με τα σώματά μας φτιάχνουμε όλοι και όλες μαζί τη μηχανή της τάξης. Ποια είναι η χρησιμότητά της; Τι εξαρτήματα χρειάζεται;

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Σχεδιάζω ή κατασκευάζω μια «φανταστική μηχανή» που θέλω να χαρίσω σε ένα παιδί της τάξης μου. Φτιάχνω τη σούπερ-ξύστρα για τη Μαρία και τα σπασμένα της μολύβια, φτιάχνω τη βεντάλια-ρομπότ για τον Πάτρικ που ζεσταίνεται πολύ, φτιάχνω τη μηχανή ξε-αγχώματος για την Κατερίνα που αγχώνεται στο τεστ Μαθηματικών. Ανεβάζω τη φανταστική μηχανή στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Περιγράψω εδώ τη μηχανή που φαντάστηκα.

Γλωσσάρι

Σώμα: Είναι το πιο σημαντικό εκφραστικό μέσο στο θέατρο. Πρώτα εκφραζόμαστε με το σώμα και μετά με τον λόγο. Το σώμα μας δείχνει ποιοι είμαστε, τι συναισθήματα νιώθουμε, τι κάνουμε.

Μάθημα 3ο

Τα πρόσωπά μας είναι χαρούμενα πλάι στους άλλους;

Φίλοι, μίμηση, ιστορίες

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, εσείς τι θα διαλέγατε; Τι ευχαριστιέστε να κάνετε μαζί με τους φίλους σας; Πώς θα ήταν η ζωή μας χωρίς φίλους;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα, θα διασκεδάσουμε, θα παίξουμε παντομίμα, θα χαρούμε! Μαζί!

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!

Ποιον αντιγράφουμε;

Ένα παιδί κλείνει τα μάτια και μπαίνει στο κέντρο του κύκλου. Οι υπόλοιποι συνεννοούμαστε σιωπηρά ποιος θα είναι ο αρχηγός μας. Όποια ρυθμική κίνηση κάνει ο αρχηγός την αντιγράφουμε. Το παιδί στο κέντρο του κύκλου ανοίγει τα μάτια και προσπαθεί να καταλάβει ποιον αντιγράφουμε. Έχει τρεις ευκαιρίες να βρει τον αρχηγό!

Λιποθυμώ!

Παίρνουμε όλοι από ένα χαρτάκι με έναν μυστικό αριθμό. Στη συνέχεια, περπατάμε στον χώρο. Όταν ακουστεί ο αριθμός μας, τότε παριστάνουμε ότι λιποθυμάμε κάνοντας έναν χαρακτηριστικό ήχο, όπως «Οχ!». Όλα τα παιδιά της ομάδας προσπαθούν να μας πιάσουν προτού πέσουμε κάτω. Πέφτουμε θεατρικά και με ασφάλεια!

Η κίνησή σου κι άλλη μία!

Σε κύκλο, ένας από εμάς κάνει μια απλή κίνηση. Ο επόμενος παίκτης επαναλαμβάνει την κίνηση του πρώτου και προσθέτει μία δική του. Ακολουθεί ένα τρίτο παιδί που κάνει τις προηγούμενες κινήσεις με τη σειρά και προσθέτει μία ακόμη. Όσο προχωράμε, το παιχνίδι δυσκολεύει, γιατί πρέπει να θυμόμαστε όλες τις κινήσεις που έγιναν. Θα τα καταφέρουμε μέχρι το τέλος;

Ο θεατρικός μας χάρτης

Αυτοσχεδιασμός με λόγια και χωρίς λόγια, Παντομίμα

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Ιστορία... από το καπέλο!

Χωριζόμαστε σε ομάδες και διαλέγουμε μέσα από ένα καπέλο πέντε λέξεις για την ομάδα μας. Χρησιμοποιούμε τις λέξεις αυτές για να γράψουμε μια σύντομη ιστορία με δράση και αρχή, μέση και τέλος. Στη συνέχεια, οι ομάδες ανταλλάσσουμε μεταξύ μας τις ιστορίες που γράψαμε. Έπειτα, παρουσιάζουμε θεατρικά την ιστορία που μας έτυχε.

Λέξεις στο καπέλο

Κι έτσι ξεκίνησε μια μεγάλη φιλία!

Χωριζόμαστε σε ομάδες και προετοιμάζουμε μια θεατρική ιστορία η οποία θα τελειώσει με τη φράση: «Κι έτσι ξεκίνησε μια μεγάλη φιλία!». Παρουσιάζουμε την ιστορία μας θεατρικά με όποιον τρόπο θέλουμε (με λόγο ή μόνο με σωματική έκφραση, με χρήση μουσικής, υφασμάτων ή ό,τι άλλο μάς ταιριάζει).

Και για τις δύο δραστηριότητες δίνουμε σημασία στα:

Η _____ (Ποιος είμαι;)

Χ _____ (Πότε;)

Χ _____ (Πού;)

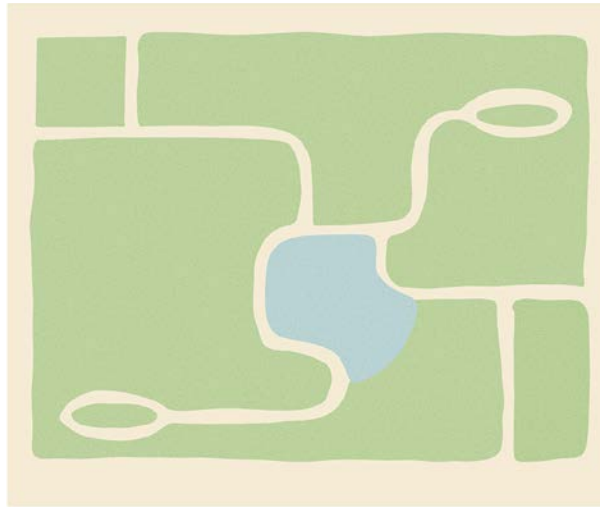
Δ _____ (Τι;)

Στον μικρό μας κύκλο

Τα αγαπημένα μου!

Ζωγραφίζω τον χάρτη με τις αγαπημένες μου συνήθειες, επιλογές, ενδιαφέροντα.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Κολάζ

Φέρνουμε μια φωτογραφία του εαυτού μας και συνθέτουμε το κολάζ της ομάδας μας, με τις φωτογραφίες αυτές και άλλα στοιχεία (π.χ. ζωγραφιές ή αυτοκόλλητα). Ανεβάζουμε το κολάζ στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Παντομίμα
και μίμοι

Γλωσσάρι

Αυτοσχεδιασμός: Η δημιουργία μια σκηνικής σύνθεσης που γίνεται μόνο με τη φαντασία μας. Κάποιες φορές συννενοούμαστε για τα βασικά στοιχεία της ιστορίας, ενώ άλλες φορές λειτουργούμε αυθόρμητα και δημιουργικά είτε μόνοι είτε με άλλους. Κάποιες φορές υπάρχει το θέμα, η αφορμή ή και λίγα στοιχεία που μας δίνονται ή τα ορίζουμε εμείς.

Παντομίμα: Η παραστατική τέχνη όπου απουσιάζει ο προφορικός λόγος. Ο μίμος με χειρονομίες και με κινήσεις του σώματος αφηγείται μία ιστορία.

Προσοχή, επικοινωνία, έκφραση, ύφος, φωνή

Το πρώτο κουδούνι

Ελάτε, ελάτε να παίξουμε ένα παιχνίδι. Ονομάζεται «Κάτι που δεν ξέρετε για μένα».

Δεν θέλω να παίξω. Στα παιχνίδια πάντα, μόλις μιλάτε εσείς, δεν ακούτε τι λένε οι άλλοι.

Παιδιά, τι εννοεί άραγε ο Νίκος; Εσείς όταν μιλάτε, οι άλλοι σάς προσέχουν;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Και στη ζωή και στο θέατρο, για να επικοινωνούμε καλύτερα, βοηθά η δυνατή φωνή, η καθαρή άρθρωση και η απεύθυνση στον άλλον (στο θέατρο απευθυνόμαστε και στο κοινό). Η απεύθυνση δεν γίνεται μόνο με τα λόγια αλλά και με το σώμα.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

 Κάτι για ζέσταμα!

Μια λίρα

Με πόσους διαφορετικούς τρόπους μπορώ να πω τη φράση «Μια λίρα»; Θυμωμένα, βήχοντας, θλιμμένα, καλοσυνάτα, βαριεστημένα, αυστηρά, ναζιάρικα, ψιθυριστά, συνωμοτικά, κατασκοπευτικά, απότομα, απειλητικά, ντροπαλά, με μεγαλοπρέπεια, σαν φάντασμα, σαν τραγουδιστής όπερας... και πολλές ακόμα ιδέες!

Η εσωτερική φωνή

Επειδή μερικές φορές άλλα λέω και άλλα σκέφτομαι, να ένα παιχνίδι για μένα! Με ένα άλλο παιδί, μιλάμε για ένα θέμα. Δύο άλλα παιδιά είναι οι εσωτερικές μας φωνές, που λένε αυτά που σκεφτόμαστε, αλλά δεν τα λέμε φωναχτά.

Περπατώ με το φιλαράκι μου

Πηγαίνουμε σε ένα φανταστικό πάρτι αγκαλιά με... εμάς! Όλα τα παιδιά της ομάδας περπατάμε «αγκαζέ» με το όνομά μας. Η Ελένη κρατάει αγκαζέ την Ελένη, ο Κώστας κρατάει αγκαζέ τον Κώστα. Όποιο παιδί συναντήσουμε συστηνόμαστε και συστήνουμε τον φίλο ή τη φίλη μας. Αφού συστηθούμε, δίνω στο άλλο παιδί τον φίλο ή τη φίλη μου κι εγώ παίρνω τον δικό του φίλο ή φίλη. Η Ελισάβετ λέει στον Γκίκα: «Γεια σου, είμαι η Ελισάβετ. Σου δίνω την Ελισάβετ», και ο Γκίκας λέει: «Γεια σου, είμαι ο Γκίκας. Πάρε τον Γκίκα». Παίρνει την Ελισάβετ και δίνει τον Γκίκα.

Σου δίνω τη Νικόλ.

Σου δίνω τον Νίκο.

Αλαμπουρνέζικα

Χωριζόμαστε σε ζευγάρια. Ο πρώτος λέει κάτι σε αλαμπουρνέζικα – μια φανταστική, δική του γλώσσα –, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία και στη γλώσσα του σώματος. Ο άλλος απαντά επίσης στα αλαμπουρνέζικα ανάλογα με ό,τι κατάλαβε. Γελάμε και διασκεδάζουμε με τον «διάλογό» μας. Να μερικές ιδέες: Ζητάω θυμωμένος μια εφημερίδα, πεινάω και ζητάω κάτι να φάω.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Πομπός, Δέκτης, Μήνυμα

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Δική μου είναι η ιστορία!

Χωριζόμαστε σε ομάδες ανά δύο, τρεις ή και τέσσερις. Ακούμε προσεκτικά τις αληθινές και σύντομες ιστορίες των άλλων και λέμε τη δική μας. Η ιστορία μου μπορεί να είναι αστεία ή λυπητερή. Έπειτα η κάθε ομάδα επιλέγει μία ιστορία από όλες. Θα την αφηγηθούμε όλα τα μέλη της ομάδας με τη σειρά, σαν να συνέβη στον καθένα από εμάς, ενώ στην πραγματικότητα έχει συμβεί μόνο σε έναν. Και τώρα, «φώτα» στην κάθε ομάδα!

Επικοινωνία

Ακούμε προσεκτικά και διαβάζουμε τη γλώσσα του σώματος για να βρούμε ποιος λέει αλήθεια και ποιος λέει ψέματα. Τα καταφέραμε ή μας μπέρδεψαν;

Γράφω τι με βοήθησε τελικά να καταλάβω τίνος ήταν αυτή η ιστορία.

Στον μικρό μας κύκλο

Ένα πράγμα που δεν ξέρετε για εμένα

Μοιράζομαι κάτι που δεν ξέρουν οι άλλοι για εμένα και θέλω να το μάθουν. Θα τους ακούσουμε όλοι όλους και θα γνωριστούμε καλύτερα.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Σκέφτομαι μια υπερβολική ιστορία, την αφηγούμαι, την ηχογραφώ και την ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής. Τι ύφος χρησιμοποιώ για να με πιστέψουν;

Γλωσσάρι

Πομπός: Είναι αυτός που στέλνει το μήνυμα.

Δέκτης: Είναι αυτός που λαμβάνει το μήνυμα.

Μήνυμα: Είναι αυτό που θέλει να είναι μεταφέρει ο πομπός στον δέκτη.

Τι φανερώνει η έκφρασή μου;

Στο θέατρο ο **πομπός** είναι ο ηθοποιός, ο **δέκτης** ο θεατής και το **μήνυμα** η παράσταση. Το **μήνυμα** μεταφέρεται όχι μόνο με τα λόγια, αλλά και με την έκφραση του προσώπου, τη στάση του σώματος και το χρώμα της φωνής.

Ομάδα, συνεργασία, πρόβλημα, ομαδικός αυτοσχεδιασμός

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, τι κοινό υπάρχει ανάμεσα στις δύο εικόνες;
Γράφουμε ο καθένας την απάντησή του στο βιβλίο μας και έπειτα συζητάμε όλοι μαζί στον κύκλο.

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα, παιδιά, στο μάθημά μας θα δώσουμε μεγάλη σημασία στη συνεργασία και την επικοινωνία μεταξύ μας. Είμαστε ο εαυτός μας, αλλά είμαστε και όλοι μαζί!

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Τρύπες

Περπατάμε ελεύθερα στον χώρο μέχρι να ακούσουμε το σήμα. Τότε, έχοντας εικόνα του χώρου και της ομάδας μας, σκορπιζόμαστε παντού και τρέχουμε να κλείσουμε όλες τις «τρύπες» και να καταλάβουμε όλο τον χώρο της τάξης.

Λιωμένο βούτυρο

Όλα τα παιδιά είμαστε κομμάτια βούτυρο. Ένα παιδί μάς κυνηγά και υποτίθεται ότι κρατάει ένα καυτό κουτάλι. Αν μας ακουμπήσει, αρχίζουμε πολύ σιγά να λιώνουμε μέχρι που πέφτουμε στο πάτωμα και μένουμε εκεί ώσπου να τελειώσει το παιχνίδι. Υπάρχει όμως ένας τρόπος να μας σώσει ένας συμπαίκτης μας: όσο λιώνουμε, να συρθεί και να περάσει ανάμεσα από τα πόδια μας στο πάτωμα, πριν προλάβουμε να πέσουμε κάτω. Βέβαια, δεν πρέπει να τον πιάσει και αυτόν ο κυνηγός.

Τα μπαλόνια των ευχών

Φουσκώνουμε τρία μπαλόνια και πάνω γράφουμε με μαρκαδόρο από μία ευχή που αφορά την τάξη μας. Για παράδειγμα, «Να πάμε εκδρομή την επόμενη εβδομάδα ή να μη μαλώνουμε στα διαλείμματα». Χορεύουμε με τη μουσική και ταυτόχρονα πρέπει και τα τρία μπαλόνια να κυκλοφορούν ανάμεσά μας. Συνεργαζόμαστε, ώστε να μην πέσουν κάτω τα μπαλόνια. Επιτρέπονται όλων των ειδών οι πάσες, αρκεί να παίζουμε όλα τα παιδιά!

Ο θεατρικός μας χάρτης

Συνεργασία, Ομάδα

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Ένα πρόβλημα

Όλη η ομάδα στεκόμαστε στον κύκλο. Παίρνουμε ένα λεπτό να σκεφτούμε ο καθένας από μέσα του μία κατάσταση, όπου έχουμε ένα πρόβλημα και χρειαζόμαστε βοήθεια. Για παράδειγμα, βρέχει και δεν έχουμε ομπρέλα ή χάλασε το αυτοκίνητό μας. Αφού βρούμε όλοι τις ιδέες μας, τότε ένας ένας μπαίνουμε στο κέντρο του κύκλου και δείχνουμε χωρίς λόγια το πρόβλημά μας. Όποιο παιδί θέλει, μπαίνει αυθόρμητα στον κύκλο και αρχίζει να αυτοσχεδιάζει, βοηθώντας μας να λύσουμε το πρόβλημα. Αν ταιριάζει, μπαίνει και ένα τρίτο παιδί.

Κάποια προβλήματα...

Έλα στην παρέα μας

Αποφασίζουμε όλοι μαζί ποιοι είμαστε και ποια ομαδική δράση θα κάνουμε, ενώ ένα παιδί στέκεται παράμερα και δεν ακούει. Ξεκινάμε τη δράση και το παιδί πρέπει να καταλάβει τι κάνουμε και να αντιδράσει ανάλογα, μπαίνοντας στον αυτοσχεδιασμό. Για παράδειγμα, αν βρισκόμαστε σε έναν γάμο, μόλις το παιδί δει τι κάνουμε, θα μπει και αυτό στον αυτοσχεδιασμό μας, σε ρόλο κουμπάρου ή παπά. Αν αποφασίσαμε ότι είμαστε μία ορχήστρα, τότε το παιδί μπορεί να γίνει ο μαέστρος. Αυτοσχεδιάζουμε για λίγο όλοι μαζί και συνεχίζουμε με άλλο θέμα.

Τα μπαλόνια της παρέας

Στον μικρό μας κύκλο

Βάζω έναν βαθμό από το 1 έως το 5 για τη συνεργασία στην ομάδα μας. Υπάρχουν πράγματα που μας εμποδίζουν να δουλέψουμε συλλογικά και αρμονικά; Αν ναι, ποια είναι αυτά και τι μπορούμε να κάνουμε για να δουλεύουμε καλύτερα όλοι μαζί;

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Συνεργαζόμαστε σε ομάδες και φτιάχνουμε ομαδικά γλυπτά, τα οποία απεικονίζουν όμορφες και αστείες στιγμές που θυμόμαστε από την τάξη μας φέτος ή και τα προηγούμενα χρόνια. Ανεβάζουμε τα γλυπτά στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Η ακροστιχίδα
της ομάδας

Γλωσσάρι

Συνεργασία: Είναι η κοινή προσπάθεια για να πετύχουμε έναν στόχο όλοι μαζί.

Ομάδα: Είναι ένα σύνολο ανθρώπων που συνεργάζονται και επηρεάζουν ο ένας τον άλλον. Σε μια δημιουργική ομάδα, φέρνουμε όλοι τις δυνάμεις μας και αλληλοσυμπληρώνομαστε με αρμονία. Αυτό είναι πολύ σημαντικό στο θέατρο.

Εμπυχωτής, φαντασία, το μαγικό «αν», αυτοσχεδιασμός

Το πρώτο κουδούνι

Σκέφτεσαι αυτό που σκέφτομαι;

ΝΑΙ!
ΣΥΝΝΕΕΕΦΟΟΟ!

Γιατί φωνάζετε;

Παιδιά, σήμερα θα εμπυχώσετε εσείς το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής. Τι πρέπει να κάνει ο δάσκαλος ή η δασκάλα της Θεατρικής Αγωγής;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Η Θεατρική Αγωγή είναι το μάθημα της φαντασίας, της δημιουργίας και της συνεργασίας. Είναι το μάθημα της εξερεύνησης και των ιστοριών!

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

 Κάτι για ζέσταμα!

Πού είναι η Βαρβάρα;

Η μαμά της Βαρβάρας την ψάχνει παντού. Ρωτάει τους φίλους και τις φίλες της αν την είδαν. Κάποιος την είδε στην...

Ας δημιουργήσουμε όλοι με τα σώματά μας μια παιδική χαρά!

Η Βαρβάρα δεν ήταν όμως εκεί. Έτσι η μαμά της συνέχισε το ψάξιμο. Κάποιος την είδε στ...

Αυτή η καρέκλα δεν είναι καρέκλα

Μια καρέκλα στο πάτωμα! Μεταμορφώνεται σε ό,τι φανταστούμε! Καράβι, μαγικό χαλί, σπίτι, σύννεφο, αυτοκίνητο, σπηλιά, κάθισμα αυτοκινήτου, άλογο... Μπορώ να αναποδογυρίσω την καρέκλα ή να τη βάλω πλάγια. Ανάλογα με το τι είναι η καρέκλα κάνω έναν μικρό αυτοσχεδιασμό. Σκέφτομαι μια ιδέα και με μια φράση εμπλέκω τους φίλους και τις φίλες μου στο παιχνίδι!

«Εμπρός, ναύτες! Έρχεται φουρτούνα! Ανοίξτε τα πανιά!» (Η καρέκλα είναι καράβι). «Φοβάμαι εδώ πάνω... Κάνει και κρύο... Πού θα κοιμηθώ όταν βραδιάσει;» (Η καρέκλα είναι βουνό).

Μέσα σε ένα κολοκύθι...

Σε ένα βιβλίο Θεατρικής Αγωγής όλα μπορούν να συμβούν! Απροσδόκητες συναντήσεις σε αλλοπρόσαλλα μέρη! Έχουμε το «πού», μπορούμε να μαντέψουμε το «ποιος»; Ποιοι συναντιούνται μέσα σε μια κατσαρόλα; Τα ρεβύθια και το νερό; Ή μήπως το αλάτι και μία τρίχα; Ποιοι συναντιούνται σε ένα τζάκι; Η μπαλαρίνα και ο Μολυβένιος στρατιώτης; Ή η μπριζόλα και το ξύλο; Χωριζόμαστε σε δύο μεγάλες ομάδες, ακούμε το «πού» και δημιουργούμε διαλόγους για τους ήρωές μας. Προσέχουμε να μη μιλάμε όλοι μαζί.

ΤΟΠΟΣ (ΠΟΥ)	ΠΟΙΟΙ
κολοκύθα	σπόρια
κατάψυξη	έντομα
νεκροταφείο	κοτόπουλο
συρτάρι	παγάκι
μπαούλο	παγωτό
σοφίτα	σαύρα
πειρατικό σεντούκι	κάλτσα
δοκιμαστικός σωλήνας εργαστηρίου	φάντασμα
	γράμμα
	μολύβι
	κουλούρι
	σκύλος
	σαλάμι
	φάρμακο
	εμβόλιο

Ο θεατρικός μας χάρτης

Φαντασία, Εμφύχωση, Εμφυχωτής

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Τι θα συνέβαινε αν...

Τι θα συνέβαινε αν η Φλώρινα έχανε όλα της τα κουμπιά; Τι θα συνέβαινε αν το χωριό μου πετούσε;

Τι θα συνέβαινε αν ένας χτυπούσε την πόρτα μου και

ζητούσε

; Τι θα συνέβαινε αν το ασανσέρ πεταγόταν στο

;

Βρίσκω την ομάδα μου και ετοιμάζω έναν αυτοσχεδιασμό με αρχή, μέση και τέλος.

Στον μικρό μας κύκλο

Γράφω τις δύο πιο αγαπημένες μου δραστηριότητες της Θεατρικής Αγωγής, που αν εμπύχωνα εγώ την ομάδα θα τις επέλεγα συχνότερα. Αιτιολογώ την επιλογή μου.

Γίνομαι
εμπυχωτής

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Σκέφτομαι ένα παιχνίδι που θα μπορούσαμε να παίξουμε στη Θεατρική Αγωγή. Το γράφω και το ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Ο πίνακας
δηγείται

Γλωσσάρι

Αν...: Το μαγικό «αν» του θεάτρου δημιουργεί φανταστικές ιστορίες στη σκηνή. Όλα ξεκινούν από το «τι θα συνέβαινε αν...».

Φαντασία: Είναι να πλάθεις με το μυαλό σου εικόνες και ιδέες δημιουργώντας έναν δικό σου κόσμο.

Εμπύχωση: Είναι η έμπνευση και καθοδήγηση μιας ομάδας που υποστηρίζουμε δυναμικά για να δημιουργήσει και να δράσει με επιτυχία.

Εμπυχωτής: Αυτός που εμπνέει και διευκολύνει την ομάδα χωρίς να επιβάλλει το δικό του όραμα.

Θεατρικό παιχνίδι, επινόηση, διαφορετικότητα, εξωγήινος

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, έχετε φίλους που δεν σας μοιάζουν σε όλα;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα ταξιδέψουμε και θα συμμετάσχουμε σε μια φανταστική ιστορία με αλλόκοτα και διαφορετικά πλάσματα.

Πόσο διαφορετικοί είναι όλοι!

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Λεβιές ταχυτήτων

Περπατάμε στον χώρο με τη συνηθισμένη ταχύτητά μας. Είναι η ταχύτητα νούμερο 3. Αν αυξήσουμε τον αριθμό, επιταχύνουμε, αν μειώσουμε τον αριθμό, επιβραδύνουμε. Δοκιμάζουμε διάφορες δράσεις με διάφορες ταχύτητες. Ψωνίζω στο σουπερμάρκετ, τρέχω να προλάβω το λεωφορείο, βουρτσίζω τα δόντια μου, συναντώ έναν φίλο μου ή μία φίλη μου έπειτα από χρόνια.

Το χταπόδι

Ας δημιουργήσουμε ένα τεράστιο χταπόδι! Ξαπλώνουμε στο πάτωμα με τα κεφάλια μας και τους ώμους μας ενωμένα στο κέντρο. Τα σώματά μας είναι τα πλοκάμια. Με τη μουσική κλείνουμε τα μάτια και ένας από εμάς (αυτός που θα νιώσει το άγγιγμα του αστερία) ξεκινά να κουνιέται σιγά σιγά. Το τρέμουλο μεταδίδεται από σώμα σε σώμα, μέχρι που όλο το χταπόδι κινείται.

Αλλόκοτα περπατήματα

Όταν η μουσική ξεκινήσει, η αίθουσα θα γεμίσει αλλόκοτα πλάσματα που περπατούν παρέα. Πώς περπατούν; Σίγουρα ασυνήθιστα και περίεργα.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Προσωπείο - Ουδέτερη μάσκα, Δράση - αντίδραση

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!
Προσοχή χνάρια!

Βρέθηκαν ίχνη μέσα στην αίθουσα! Σίγουρα δεν ανήκουν σε άνθρωπο, ούτε σε κάποιο από τα γνωστά γήινα είδη. Χρειάζεται παραπάνω εξερεύνηση! Ας ψάξουμε στην αίθουσα μήπως λύσουμε το μυστήριο.

Θυμάμαι την παράξενη επίσκεψη

Με τον παράξενο φίλο μας ζήσαμε πολλές στιγμές. Διαλέγω μία από αυτές, μοιράζω ρόλους, φτιάχνω το σκηνικό και παρουσιάζω τη σκηνή.

Στον μικρό μας κύκλο

Διασκέδασα με τα παιχνίδια;

Ήταν ενδιαφέρουσα η ιστορία που παίζαμε;

Είμαι ευχαριστημένος/η από τη συνεργασία της ομάδας;

Όσο πιο κοντά στη μάσκα τοποθετώ το πετραδάκι μου, τόσο πιο πολύ συμφωνώ.

Αν βάλω το πετραδάκι μου μακριά από τη μάσκα, σημαίνει ότι διαφωνώ.

 Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Φτιάχνουμε μια ομαδική αφίσα για να πάρει μαζί του ο εξωγήινος στον πλανήτη του. Ζωγραφίζουμε στοιχεία του πολιτισμού μας που θέλουμε να μάθουν οι άλλοι για εμάς. Π.χ. τα σπίτια μας, τα φαγητά μας, τις τέχνες μας και τα παιχνίδια μας.

 Γλωσσάρι

Δράση: Είναι ό,τι συμβαίνει στη σκηνή.

Αντίδραση: Είναι η ανταπόκρισή μας στις δράσεις των άλλων και σε ό,τι συμβαίνει γύρω μας.

Μάσκα/προσωπείο: Καλύπτει ολόκληρο ή το μισό πρόσωπο του ηθοποιού και τον μεταμορφώνει σε έναν ρόλο. Η μάσκα χρησιμοποιείται από τα αρχαία χρόνια και σε διάφορα μέρη της Γης. Μπορεί να είναι κατασκευασμένη από διάφορα υλικά (δέρμα, ύφασμα, χαρτί κ.λπ.)

Ουδέτερη μάσκα: Είναι μια μάσκα που δεν εκφράζει τίποτα και δεν έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Χρησιμοποιείται για την άσκηση των ηθοποιών.

Θεατρικό παιχνίδι: Είναι παιχνίδι που το οδηγούν τα παιδιά και συμμετέχει ο/η εκπαιδευτικός, εμπυχώνοντας και συντονίζοντας. Μέσα από αυτό εκφραζόμαστε και δημιουργούμε.

Ιδέες για θεατρικό παιχνίδι

Διερευνητική δραματοποίηση, ο Άλλος, ηχοτοπίο, σκηνικό, πλανήτης

Το πρώτο κουδούνι

Θα έρθετε αύριο
στο πάρτι μου στην οδό
Συννεφούπολης 5, τέταρτος
συννεφόδρομος
αριστερά;

Δεν μπορούμε να ανέβουμε
στα σύννεφα.
Είναι ένας άλλος κόσμος.

Υπάρχει όμως ένας κόσμος
που μπορούμε να βρεθούμε όλοι:
το θέατρο!

Υπάρχει κάποιος από εσάς που έχει ζήσει σε άλλον τόπο; Έχετε σκεφτεί ποτέ αν θα σας άρεσε να ζήσετε κάπου αλλού; Τι πιστεύετε ότι μπορεί να σας δυσκόλευε;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα διερευνήσουμε πώς μπορούμε να παρουσιάσουμε θεατρικά διαφορετικούς κόσμους.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Άμπρα κατάμπρα

Η μουσική παίζει κι εμείς χορεύουμε σε ζευγάρια. Στο «άμπρα κατάμπρα» σταματάμε και σχηματίζουμε με το σώμα μας ό,τι ακούμε. Πιάτο και φλιτζάνι, παγωτό και ξυλάκι, κατσαρόλα και καπάκι, πόλεμος και ειρήνη, μέρα και νύχτα, χειμώνας και καλοκαίρι, δάσος και έρημος, βροχή και ήλιος.

Με κόλλησες!

Να ένα ταξί φτιαγμένο από τέσσερις καρτέκλες! Ένας οδηγός και τρεις επιβάτες. Μπαίνω στο παιχνίδι όταν φεύγει ένας παλαιότερος παίκτης. Κάθε επιβάτης που μπαίνει μέσα έχει ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Το χαρακτηριστικό αυτό είναι «κολλητικό». Αμέσως μόλις το αντιληφθούν οι άλλοι επιβάτες πρέπει να κάνουν το ίδιο. Φοβάμαι τα μικρόβια και καθαρίζω συνεχώς τα χέρια μου; Το κάνουν και οι άλλοι. Μιλώ ακατάπαυστα; Κουνιέμαι διαρκώς; Έχω μια διαφορετική προφορά; Μήπως λέω φανταστικές ιστορίες ή ψέματα; Ξαφνικά όλοι «κολλάνε» και κάνουν το ίδιο!

Άπνοια, χιόνι, καταιγίδα

Άστατος ο καιρός σήμερα. Δείχνουμε τις αλλαγές του καιρού κουνώντας κατάλληλα το πανί που κρατάμε στην ομάδα.

Παιχνίδι με
το αερόστατο

Ο θεατρικός μας χάρτης

Ηχοτοπίο, Σκηνικό

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Δύο κόσμοι διαφορετικοί

Χωριζόμαστε σε δύο μεγάλες ομάδες. Η μισή τάξη έχει ένα μικρόφωνο που μπορεί να πιάσει όλους τους ήχους της Γης. Ετοιμάζουμε στην ομάδα μας τους ήχους αυτών και τους παρουσιάζουμε. Πουλιά, άνεμος, κύματα, αλλά και κόρνες, τηλέφωνα και ασθενοφόρα.

Οι άλλοι μισοί διαβάζουμε το παρακάτω κείμενο και αποδίδουμε το ηχοτοπίο.

Έβρεχε για επτά χρόνια. Χιλιάδες και χιλιάδες μέρες αναμειγνύονται και γεμίζουν από το ένα άκρο μέχρι το άλλο με βροχή, με τον ήχο του νερού που αναβλύζει, με τους γλυκείς κρυστάλλινους καταρράκτες του νερού και τον θόρυβο που προκαλούν οι καταιγίδες, τόσο δυνατές λες και είναι παλιρροϊκά κύματα που έρχονται από τα νησιά. Χιλιάδες δάση έχουν συντριβεί κάτω από τη βροχή και είχαν μεγαλώσει χίλιες φορές για να συντριβούν ξανά. Αυτή ήταν η ζωή εδώ και αιώνες στον πλανήτη Αφροδίτη.

Ray Bradbury (1989), *Ένα καλοκαίρι σε μια μέρα*, Kaleidoskop Έκδοση Odeon

Μια μέρα δύο κόσμοι

Είναι μια ηλιόλουστη μέρα στη Γη. Φτιάχνω με την ομάδα μου τρεις παγωμένες εικόνες από τη ζωή ενός παιδιού στη Γη.

Στην Αφροδίτη από την άλλη πλευρά βρέχει, όπως άλλωστε έκανε και τις προηγούμενες 549 ημέρες. Φτιάχνω με την ομάδα μου τρεις παγωμένες εικόνες από τη ζωή ενός παιδιού στην Αφροδίτη.

Οι ήρωες των εικόνων μάς αποκαλύπτουν τις σκέψεις τους, όταν νιώσουν ένα άγγιγμα στον ώμο.

Στον μικρό μας κύκλο

Κάναμε ένα μεγάλο ταξίδι σήμερα και είδαμε λίγο τη ζωή στην Αφροδίτη. Ακούσαμε τους ήχους της και είδαμε πώς περνάνε τα παιδιά εκεί. Ας ζωγραφίσουμε τον πλανήτη Αφροδίτη όπως τον φανταστήκαμε στο μάθημα και ας γράψουμε τρία επίθετα που περιγράφουν τον πλανήτη όπως τον σκεφτόμαστε.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Είμαστε κάτοικοι της Αφροδίτης. Αν και βρέχει πάντα, οι κάτοικοι ξέρουν να διασκεδάζουν. Πώς διασκεδάζουν οι Αφροδιτιανοί; Με τι ασχολούνται; Βρίσκω ή δημιουργώ εικόνες και τις ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Θα μπορούσαν να ζήσουν άνθρωποι σε αυτόν τον πλανήτη Αφροδίτη που δημιουργήσαμε;...

Γλωσσάρι

Ηχοτοπίο: Είναι η δημιουργία ενός χώρου μόνο με την παρουσία των ήχων του, π.χ. ακούγεται μία καμπάνα και το κοινό αισθάνεται την παρουσία μιας εκκλησίας χωρίς να τη βλέπει.

Σκηνικό: Το σύνολο των αντικειμένων πάνω στη σκηνή που διαμορφώνουμε έτσι, ώστε να αποδώσουμε τον χώρο όπου διαδραματίζεται η ιστορία μας.

Σκηνικά

Συναισθήματα, ρόλος, ρόλος στον τοίχο, εργαστήρι γραφής, αναπαράσταση

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, εσείς πώς νιώθετε σήμερα; Πώς νιώθετε όταν βρέχει; Ας καθίσουμε στον κύκλο και ας φανταστούμε ότι ανάμεσά μας έχουμε μια λίμνη. Ο καθένας μας θα πετάει στη λίμνη κάτι που μας στενοχώρησε την προηγούμενη εβδομάδα, σαν να ρίχνει ένα βότσαλο.

Τα συναισθήματα
μπερδεύτηκαν

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα γνωρίσουμε μια νέα φίλη, τη Μάργκοτ. Θα χτίσουμε τον ρόλο της, θα δούμε τη δράση της και τα συναισθήματά της.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

 Κάτι για ζέσταμα!

Ρόδα των συναισθημάτων

Καθόμαστε σε κύκλο χωρίς καμιά έκφραση στο πρόσωπο, σαν ουδέτερες μάσκες. Κάποιος γυρίζει τη ρόδα των συναισθημάτων. Ξαφνικά σταματά και ό,τι βλέπουμε το αποδίδουμε με την έκφραση του προσώπου μας.

Σου αρέσουν οι γείτονές σου;

Ο κύκλος μας είναι η γειτονιά μας. Όλοι έχουμε ένα σπίτι, την καρέκλα μας. Κάποιος από την ομάδα βρίσκεται στη μέση χωρίς σπίτι. Το παιδί αυτό ρωτά έναν από εμάς: «Σου αρέσουν οι γείτονές σου;». Αν πω: «Ναι, μου αρέσουν», οι διπλανοί γείτονές μου (δεξιά μου και αριστερά μου) αλλάζουν θέση μεταξύ τους. Αν απαντήσω: «Όχι, δεν μου αρέσουν», αλλάζουν σπίτια όλοι στη γειτονιά. Τότε το παιδί χωρίς σπίτι τρέχει να διεκδικήσει μια θέση. Έτσι, κάποιος άλλος θα μείνει «άστεγος» και θα μπει στη μέση.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Εργαστήρι γραφής, Ρόλος στον τοίχο

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Αναπαριστώντας τη Μάργκοτ

Στον πλανήτη Αφροδίτη που δημιουργήσαμε στο προηγούμενο μάθημα έφτασε σήμερα ένα κορίτσι από τη Γη. Η Μάργκοτ. Πώς φαντάζεστε ότι είναι η Μάργκοτ; Η στάση του σώματός της; Το πρόσωπό της; Γινόμαστε γλύπτες και μεταμορφώνουμε το σώμα ενός συμμαθητή ή μιας συμμαθήτριάς μας στο άγαλμα της Μάργκοτ.

Μία μέρα στη ζωή της

Η Μάργκοτ, πριν έρθει στην Αφροδίτη, ζούσε μια συνηθισμένη ζωή στη Γη. Φαντάζομαι πώς ήταν μια συνηθισμένη μέρα της Μάργκοτ και την παρουσιάζω. Ποιοι άλλοι ρόλοι θα εμφανίζονται στη μέρα της;

Η Μάργκοτ βρίσκεται αναγκαστικά στην Αφροδίτη και πηγαίνει σχολείο εκεί. Από την τσάντα της έπεσαν σήμερα αυτά. Πολλά συναισθήματα φαίνεται ότι φωλιάζουν στην καρδιά της. Με βάση αυτά που βρήκαμε φτιάχνουμε τρεις παγωμένες εικόνες. «Αναχώρηση – Πρώτη μέρα στο σχολείο – Στην αυλή του σχολείου».

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Η ΕΓΚΥΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΔΗΣΗ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΞΕΚΙΝΑ

Τα νέα γραφεία της εταιρείας Ισιβέξ στην Αφροδίτη είναι έτοιμα και οι πρώτοι υπάλληλοι με τις οικογένειές τους θα αναχωρήσουν άμεσα για τον πλανήτη Αφροδίτη.

12 Μαρτίου

Σήμερα αποχαιρέτησα τα κορίτσια... Ανυπομονώ για το ταξίδι με τον πύραυλο! Πώς θα είναι άραγε στην Αφροδίτη;

23 Μαρτίου

Πρώτη μέρα στο νέο σχολείο σήμερα. Γνώρισα τους νέους μου συμμαθητές. Νομίζω ότι θα με κοιτάζουν... παράξενα. Με κοιτάζουν παράξενα; Ή μήπως είναι παράξενοι;

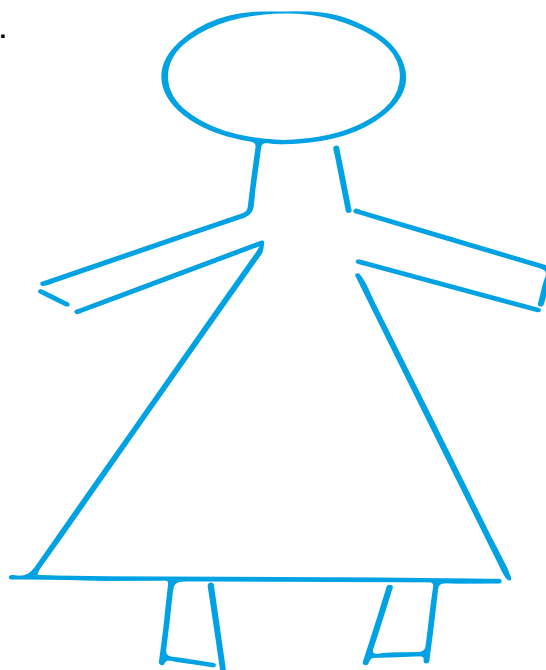
5 Απριλίου

Δεν ήξερα ότι στην Αφροδίτη βρέχει συνέχεια. Ο ήλιος πού είναι;
Δεν αγαπάω την παγωνιά.
Δεν αγαπάω τη συννεφιά.
Θέλω σε μια ακρογιαλιά
να παίξω με τον ήλιο αγκαλιά.

Στον μικρό μας κύκλο

Φοράμε τον μανδύα του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού. Σύμφωνα με αυτά που παρακολουθήσαμε σήμερα στο μάθημα, καταγράφουμε τα συναισθήματα της Μάργκοτ στους δύο πλανήτες. Μέσα στο περίγραμμα γράφουμε τα συναισθήματα που αισθάνεται τώρα στην Αφροδίτη, και έξω από το περίγραμμα τα συναισθήματα που είχε όταν ζούσε στη Γη.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Εργαστήρι γραφής: Η Μάργκοτ γράφει ένα γράμμα στους φίλους της στη Γη. Τι τους λέει; Ανεβάζω το γράμμα στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής για να φτάσει στους παραλήπτες.

Γλωσσάρι

Εργαστήρι γραφής: Σε αυτό γράφουμε κείμενα με φαντασία και δημιουργικότητα.
Ρόλος στον τοίχο: Είναι μια θεατρική τεχνική κατά την οποία σχεδιάζουμε στο χαρτί ένα περίγραμμα του ρόλου και γράφουμε μέσα και έξω από αυτό σκέψεις και συναισθήματα του ρόλου και των άλλων.

Ερώτηση, φροντίδα, ενδιαφέρον, ασπίδα, σύγκρουση, συμβούλιο, καρέκλα των αποκαλύψεων

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, έχετε γίνει ποτέ η ασπίδα κάποιου όταν όλοι τον ενοχλούν ή τον κοροϊδεύουν; Στις δικές σας δύσκολες στιγμές έχετε κάποιον να στηριχτείτε;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα δούμε μια σύγκρουση, θα απαντήσουμε σε πολλά ερωτήματα και θα έρθουμε σε δίλημμα πώς θα έπρεπε να αντιδράσουμε.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!**Βόμβες και ασπίδες**

Ένας φίλος ή μία φίλη μας είναι η «ασπίδα» μας και ένας άλλος η «βόμβα» μας. 10, 9, 8, 7, 6 ... 1 και μπαμ! Με το δεξί χέρι δείχνουμε τη βόμβα μας και με το αριστερό την ασπίδα μας. Η «ασπίδα» μας βρίσκεται ανάμεσα σε εμάς και τη «βόμβα» μας; Αν ναι, σωθήκαμε!

Σπρώχνω για να μη νικήσω

Ανάμεσά μας υπάρχει μια νοητή διαχωριστική γραμμή. Είμαστε ζευγάρια, ο ένας απέναντι στον άλλον, και πιανόμαστε από τους ώμους. Σπρώχνουμε ο ένας τον άλλον, αλλά όταν αισθανόμαστε ότι ο άλλος κινδυνεύει να πέσει, μειώνουμε τη δύναμή μας για να τον βοηθήσουμε. Είναι ένας αγώνας από τον οποίο και οι δύο θα βγούμε νικητές.

Μια χαλαρωτική ιστορία

Είμαστε σε κύκλο και ο ένας βλέπει την πλάτη του μπροστινού του. Ακουμπάμε ο ένας τον άλλον στην πλάτη και τα χέρια μας αποδίδουν τις κινήσεις της ιστορίας πάνω στην πλάτη του άλλου. «Η Μάργκοτ, ένα κορίτσι της ηλικίας μας, θυμάται τη ζωή της στη Γη. Κάθε πρωί περπατούσε για να πάει στο σχολείο της. Περπατούσε αργά μαζί με τους φίλους της. Όταν άκουγε το κουδούνι, έτρεχε να προλάβει να μπει πριν κλείσει η πόρτα. Τις βροχερές μέρες, έσερνε τα πόδια της στις λακκού-

βες και η βροχή έπεφτε απαλά πάνω στον δρόμο. Πιο πολύ τής άρεσε όταν η βροχή δυνάμωνε και ακούγονταν οι σταγόνες πάνω στο τζάμι. Της Μάργκοτ τής άρεσε και το χιόνι, καθώς έπεφτε απαλά και άσπριζε τα πάντα. Πάνω απ' όλα όμως, αγαπούσε τον ήλιο! Τότε, έβγαινε στην πλατεία με τις φίλες της, έπαιζαν σκοινάκι, χοροπηδούσαν και χόρευαν κάτω από τον ζεστό ήλιο...»

Ο θεατρικός μας χάρτης

Οι ερωτήσεις στο θέατρο έχουν να κάνουν με τα **διλήμματα** και τις **συγκρούσεις**.

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Η Μάργκοτ δεν βλέπει τον ήλιο

«Η Μάργκοτ είναι παράξενη, η Μάργκοτ είναι αλλόκοτη. Η Μάργκοτ δεν είναι σαν εμάς». Πολλά ακούγονται για τη Μάργκοτ, και μη σας πω και τι άλλο άκουσα γι' αυτή τη Μάργκοτ... Οι φήμες διαδίδονται από στόμα σε στόμα.

Η Μάργκοτ
είναι ψηλομύτα.

Η Μάργκοτ μάς χαλαίει
την τάξη.

Η Μάργκοτ με πείραξε.

Η καρτέκλα των
αποκαλύψεων

Όλα αυτά διαδίδονταν για τη Μάργκοτ, και τη μέρα που ο ήλιος έκανε τη μοναδική του εμφάνιση κανείς δεν την είδε. Πού είναι αυτή που συνέχεια για τον ήλιο μιλούσε; Αργότερα μαθεύτηκε ότι κάποιοι συμμαθητές της την είχαν κλείσει στην ντουλάπα για να μη δει τον ήλιο, ενώ αυτοί είχαν πάει να τον θαυμάσουν.

Ας δημιουργήσουμε δύο παράλληλες σκηνές δράσης. Η μία σκηνή παρουσιάζει τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες της Μάργκοτ να μιλάνε γι' αυτή. Στη δεύτερη σκηνή βλέπουμε τα παιδιά να χαίρονται και να παίζουν τη μέρα που βγήκε ο ήλιος. Βρισκόμαστε ταυτόχρονα πάνω στη σκηνή και οι δράσεις ζωντανεύουν διαδοχικά.

«Με αυτόν ή τον άλλον τρόπο;»: Στην ιστορία η Μάργκοτ καταλήγει κλειδωμένη τη μοναδική ώρα που εμφανίζεται ο ήλιος. Τι θα γινόταν όμως αν...; Ξαναπαίζουμε την ίδια σκηνή με έναν άλλο τρόπο.

Το συμβούλιο της τάξης

Ο δάσκαλος της τάξης των Αφροδιτιανών μπήκε στην αίθουσα έχοντας πολλές ερωτήσεις: «Θα γίνει έκτακτο συμβούλιο της τάξης. Υπάρχουν ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν. Τι συνέβη εδώ πέρα; Γιατί όλοι έχετε στραφεί ενάντια στη Μάργκοτ; Κανείς δεν την προστάτεψε;». Συγκαλούμε το συμβούλιο της τάξης των Αφροδιτιανών.

Βρέθηκε η ιδανική λύση; Χτίζουμε με τα σώματά μας την εικόνα που δείχνει τη λύση στην οποία καταλήξαμε.

Το θέατρο των εικόνων

Παρουσιάζουμε διαδοχικά και τις τρεις εικόνες που δημιουργήσαμε. Ενώνουμε τις εικόνες αυτές με δράση στο ενδιαίμεσο.

Δίνω τίτλους και στις τρεις εικόνες που παρουσιάσαμε:

A

B

Γ

Στον μικρό μας κύκλο

Κάνουμε έναν κύκλο με τη Μάργκοτ στη μέση, κοιτάζοντας εξωτερικά και στη συνέχεια αλλάζουμε στάση και κοιτάζουμε στο εσωτερικό του κύκλου. Τη θέση της Μάργκοτ μπορούμε να πάρουμε όλοι με τη σειρά.

Πώς ένιωσα ως Μάργκοτ, όταν ο κύκλος των συμμαθητών και των συμμαθητριών μου με κοιτούσε; Πώς ένιωσα όταν μου γύρισαν την πλάτη;

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Γινόμαστε δημοσιογράφοι και παίρνουμε συνέντευξη από τη Μάργκοτ. Τι θα τη ρωτήσουμε; Τι θα μας απαντήσει; Ηχογραφούμε τη συνέντευξη και τη δημοσιεύουμε στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής. Μπορούμε να κάνουμε μια τηλεφωνική συνέντευξη αλλάζοντας τη φωνή μας για τους δύο ρόλους, να κάνουμε τη συνέντευξη αυτή με κουκλοθέατρο ή να ζητήσουμε από ένα μέλος της οικογένειάς μας να πάρει τον έναν ρόλο από τους δύο.

Διλήματα και συγκρούσεις στην καθημερινότητα

Γλωσσάρι

Δίλημμα: Υπάρχει όταν πρέπει να διαλέξω ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες διαφορετικές αποφάσεις.

Σύγκρουση: Δημιουργείται όταν ο ήρωας που επιδιώκει να υλοποιήσει έναν στόχο ή επιθυμεί να κερδίσει κάτι συναντά ένα εμπόδιο που οφείλεται σε κάποιον αντίπαλο ή σε αντίξοες συνθήκες.

Μάθημα 11ο

Πώς να φτιάξουμε ένα θεατρικό έργο ή τι υλικά θέλουμε για να κάνουμε ένα έργο στη σκηνή μας;

Παραμύθι, παράδοση, αφήγηση, δραματοποίηση

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, εσείς τι γνωρίζετε για τις παραδόσεις μας; Σας αρέσουν οι ιστορίες και τα παραμύθια;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα δουλέψουμε με ιστορίες. Ιστορίες από την παράδοση, αλλά και ιστορίες που θα φτιάξουμε εμείς και στη συνέχεια θα τις δραματοποιήσουμε.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Παραμύθια της σιωπής

Τα φώτα χαμηλώνουν. Η μουσική αρχίζει. Το παραμύθι ξεκινά. Ακούμε το παραμύθι. Όποιος/α από εμάς θέλει σηκώνεται και ξεκινά να δρα σαν να ήταν κάποιος από τους ήρωες του παραμυθιού που ακούγεται. Στη συνέχεια κάποιος μπορεί να τον ακολουθήσει κάνοντας έναν άλλο ήρωα. Όλα γίνονται χωρίς λόγια, μέχρι να ολοκληρωθεί το παραμύθι.

Η γραφομηχανή

«Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια πριγκίπισσα, που ο βασιλιάς πατέρας της ήθελε να την παντρέψει, αλλά εκείνης κανένα πριγκιπόπουλο δεν της άρεσε. Περνούσε ο καιρός και ο βασιλιάς έχασε την υπομονή του και της έδωσε τελεσίγραφο.

– Αν μέχρι αύριο δεν διαλέξεις γαμπρό, θα διαλέξω εγώ για σένα.

Η πριγκίπισσα τότε είπε κάτι πολύ παράξενο.

– Πατέρα μου θα υπακούσω, αλλά θέλω να μου φέρεις σιμιγδάλι, αμύγδαλα, ανθόνερο και ζάχαρη.

Κλείστηκε στο δωμάτιό της και...»

Συνεχίζουμε στον κύκλο μας την ιστορία, προσθέτοντας μία φράση ο καθένας μας μέχρι να «ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα».

Ο θεατρικός μας χάρτης

Δραματοποίηση

Ο Σιμιγδαλένιος

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Μύθι - μύθι, παραμύθι, το κουκί και το ρεβύθι

Παίρνω χαρτί και μολύβι και μέσα σε ένα λεπτό γράφω όσες περισσότερες λέξεις μου έρχονται στον νου ακούγοντας τη λέξη «παραμύθι». Το μολύβι μου δεν σταματά καθόλου. Αν κολλήσω, συνεχίζω να γράφω την ίδια λέξη μέχρι να σκεφτώ κάτι άλλο. Καμία λέξη δεν είναι άσχετη ή ανόητη. Τέλος χρόνου! Μετρώ τις λέξεις που έγραψα και σβήνω τις μισές (όσες μου αρέσουν λιγότερο). Τις ξανακοιτάζω και σβήνω και τις άλλες μισές. Κρατάω όσες λέξεις έμειναν και σε μικρές ομάδες ενώνουμε τις λέξεις μας και φτιάχνουμε ένα παραμύθι με αυτές.

Διαβάζουμε τα παραμύθια μας στην ομάδα.

Από το χαρτί στη σκηνή

Πώς θα μετατρέψουμε την ιστορία μας από πεζή αφήγηση σε θεατρικό έργο; Διαβάζουμε το κείμενο και βρίσκουμε πώς αναπτύσσεται η δράση. Ποιοι προκαλούν τα γεγονότα; Σε ποιον χώρο και χρόνο συμβαίνουν; Βρίσκουμε τους ήρωες, δηλαδή τα πρόσωπα που προκαλούν τη δράση. Μπορούμε να τους φανταστούμε να μιλούν, να κινούνται ή να συγκρούονται; Έτσι χτίζεται σιγά σιγά ο διάλογος στο θέατρο. Χρειάζεται πολλή δουλειά για να είναι λιτός, καθαρός και να ταιριάζει με τον κάθε χαρακτήρα. Προσοχή: πολλές πληροφορίες δίνονται από τους δευτερεύοντες χα-

ρακτήρες. Όλοι οι ρόλοι στο θεατρικό κείμενο είναι απολύτως απαραίτητοι γιατί φωτίζουν την υπόθεση και ενεργοποιούν τη δράση. Γι' αυτό γράφουμε στο τέλος τους διαλόγους. Όμως αυτό είναι αρκετό για να ανάψουν τα φώτα της σκηνής; Η συνέχεια στο επόμενο μάθημα...

Ο διάλογος
στο χαρτί

Στον μικρό μας κύκλο

Διαβάζουμε τα θεατρικά κείμενα στην ομάδα. Σε ρόλο κριτικών θεάτρου λέμε τη γνώμη μας για αυτά, εστιάζοντας στα θετικά στοιχεία που μας άρεσαν περισσότερο (χιούμορ, ανατροπές, έντονη δράση, διάλογοι, χαρακτήρες κ.λπ.).

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Ηχογραφώ το αγαπημένο μου παραμύθι, ολόκληρο ή ένα απόσπασμα, και το ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής. Αν θέλω, αλλάζω τη φωνή μου όταν μιλά διαφορετικός ήρωας.

Γλωσσάρι

Δραματοποίηση: Η μετατροπή οποιουδήποτε κειμένου σε θεατρική δράση που μπορεί να έχει λόγο, ήχους, μουσική, διαμορφωμένο σκηνικό. Σε εξέλιξη όλο αυτό, αν θέλουμε, μπορεί να καταγραφεί σε μορφή διαλόγων, μέσα από ένα εργαστήριο γραφής.

Δραματικά στοιχεία: Τα δραματικά στοιχεία είναι όλα εκείνα που υπάρχουν σε ένα θεατρικό έργο και φανερώνουν τη δράση, δηλαδή οι ήρωες, οι συνθήκες, τα συμβάντα, τα εμπόδια, οι συγκρούσεις, ο χώρος, ο χρόνος.

Σκηνή, παράσταση, μακιγιάζ, κοστούμια, καπέλα

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, τι άλλη προετοιμασία χρειάζεται μια παράσταση πέρα από τις πρόβες;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα, το κείμενο που γράψαμε θα ταξιδέψει με προορισμό τη σκηνή. Θα δοκιμάσουμε να ανεβάσουμε μια σύντομη αυτοσχέδια παράσταση.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!

Η ηχώ

Χωριζόμαστε σε δύο ομάδες και στεκόμαστε αντικριστά. Η πρώτη ομάδα λέει φωναχτά μια φράση, π.χ. «Είναι κανείς εκείiiii!». Η δεύτερη ομάδα αφήνει λίγο χρόνο και κάνει την ηχώ της πρώτης ομάδας. Ο αντίλαλος περνάει από ομάδα σε ομάδα όλο και πιο σιγά, μέχρι η ηχώ να σβήσει τελείως.

Παγωμένο παραμύθι

Διαλέγω μια σκηνή από ένα κλασικό παραμύθι. Γίνομαι ο «εικονογράφος» της σκηνής και με το σώμα μου στήνω τη σκηνή αυτή. Αν θέλω, χρησιμοποιώ και κάποια αντικείμενα από την αίθουσα. Θα καταλάβουν οι συμμαθητές και συμμαθήτριές μου ποιο παραμύθι και ποια σκηνή είναι; Αν ναι, η σκηνική παρουσίαση πέτυχε!

Ο Θεατρικός μας χάρτης

Θεατρικό μακιγιάζ (ψιμυθίωση), Θεατρικά κοστούμια

Και τώρα... φώτα παρακαλώ!

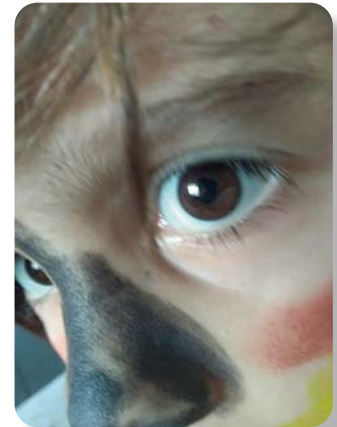
Τα παραμύθια ντύνονται

Η κάθε ομάδα ετοιμάζεται να ανεβάσει στη σκηνή το παραμύθι που έγραψε στο προηγούμενο μάθημα. Βρίσκουμε τους ρόλους και κάνουμε μεταξύ μας τη διανομή.

Κάνουμε δοκιμές για το πώς θα το παρουσιάσουμε. Αφού είμαστε έτοιμοι, δημιουργούμε τα κοστούμια μας και τα σκηνικά μας με τα υλικά που έχουμε στη διάθεσή μας. Συμπληρώνουμε τη μεταμόρφωσή μας με τη βοήθεια του θεατρικού μακιγιάζ. Αν θέλουμε, επιλέγουμε μουσική υπόκρουση και ήχους, έτοιμους ή αυτοσχέδιους.

Θεατρικές
κατασκευές:
Καπέλα από χαρτί

Η παράστασή μας

Ορίζουμε στην αίθουσα τον χώρο της πλατείας και της σκηνής. Οι θεατές κάθονται αναπαυτικά, τα φώτα χαμηλώνουν και ξεκινάμε!

Στον μικρό μας κύκλο

Συζητάμε στον μικρό μας κύκλο τις παρουσιάσεις των φίλων μας. Αξιολογώ την προσπάθεια των συμμαθητών και συμμαθητριών μου. Συμπληρώνω τον πίνακα βάζοντας όπου συμφωνώ.

	Είχαν φαντασία	Ήταν ταιριαστά	Ήταν καλαίσθητα
Κοστούμια			
Μακιγιάζ			
Μουσική			
Σκηνικά			

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Κοστούμια από χαρτί. Χρησιμοποιώντας εφημερίδες, χαρτί του μέτρου, κούτες και μπόλικη δημιουργικότητα, φτιάχνω ένα θεατρικό κοστούμι. Το φωτογραφίζω και το ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Γλωσσάρι

Θεατρικό μακιγιάζ: Είναι η μεταμόρφωση του ηθοποιού με τη βοήθεια ειδικών καλλυντικών για να πλησιάζει στα εξωτερικά χαρακτηριστικά του τον ρόλο που παίζει. Είναι έντονο, γιατί μας βοηθά να βλέπουμε τους ηθοποιούς και τις εκφράσεις τους από μακριά. Στα αρχαία ελληνικά ο όρος ήταν «ψιμυθίωσις», ενώ στη σύγχρονη εποχή επικράτησε ο γαλλικός όρος «μακιγιάζ».

Θεατρικό κοστούμι: Είναι τα ρούχα και τα αξεσουάρ που φοράνε οι ηθοποιοί στην παράσταση.

Θεατρικά
κοστούμια

Πρόβα, ηθοποιός, σκηνοθεσία, Σαίξπηρ, Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας, σκηνικός χώρος

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, έχετε πάρει ποτέ μέρος σε θεατρική παράσταση; Τι θυμάστε από τις πρόβες;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα διαβάσουμε, θα αναλύσουμε και θα παρουσιάσουμε ένα απόσπασμα από ένα κλασικό θεατρικό έργο. Θα γίνουμε για λίγο ηθοποιοί, σκηνοθέτες και σκηνογράφοι. Όλα αυτά θα τα κάνουμε με φαντασία και έμπνευση.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!

Όλα από το ίδιο γράμμα

Φτιάχνω προτάσεις στις οποίες όλες οι λέξεις αρχίζουν από το αρχικό γράμμα του ονόματός μου. Για παράδειγμα:

- Ο **Χ**ρήστος από τη **Χ**αλκιδική **χ**ειρίζεται τη **χ**ρονομηχανή.
- Η **Μ**άγια από το **Μ**παλί **μ**αγειρεύει **μ**οσχομυριστή **μ**αγειρίτσα.

Έρχομαι εκεί που κάθεται

Η καρέκλα στη μέση του κύκλου μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε θελήσω. Είναι καρέκλα σε οδοντιατρείο; Είναι παγκάκι στο πάρκο; Είναι κάθισμα τρένου; Αυτοσχεδιάζω χρησιμοποιώντας έτσι την καρέκλα, ώστε οι θεατές να καταλάβουν τον χώρο όπου βρίσκομαι. Σύντομα στον αυτοσχεδιασμό μπαίνει ακόμα ένα παιδί και μετά άλλο ένα. Ο αυτοσχεδιασμός κρατά όση ώρα χρειαστεί για να ολοκληρώσουν τα παιδιά τη δράση τους.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Σκηνοθετικές οδηγίες, Σκηνικός χώρος

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Ο Ουίλιαμ Σαίξπηρ ήταν ένας πολύ σπουδαίος θεατρικός συγγραφέας που έζησε στην Αγγλία από το 1564 έως το 1616. Ένα από τα πιο γνωστά θεατρικά έργα που έγραψε είναι το *Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας*. Σε αυτό συναντάμε τέσσερις ερωτευμένους νέους στην αρχαία Αθήνα, τον Δημήτριο, την Ερμία, τον Λύσανδρο και την Ελένη. Οι περιπέτειές τους μπλέκονται με τις θεατρικές πρόβες μιας παρέας μαστόρων. Όλα αυτά συμβαίνουν μια νύχτα του καλοκαιριού, σε ένα δάσος γεμάτο σκανταλιάρικα ξωτικά.

Σαίξπηρ

3η ΠΡΑΞΗ - Σκηνή 1η

[Στο δάσος. Η Τιάνια κοιμάται. Μπαίνουν ο Σανίδας, ο Ροκάνης, ο Σαΐτας, ο Φυσούνης, ο Καζανάς και ο Βελόνης]

Σαΐτας: Είσαστε παρόντες όλοι οι παριστάμενοι;

Σανίδας: Στην ώρα μας· κι αυτός ο χώρος είναι ό,τι πρέπει για την αναπα-

ράσταση της παράστασης. Αυτό εδώ το ξέφωτο με το γρασίδι είναι η σκηνή μας· κι εκείνα τα πουρνάρια είναι τα καμαρίνια για τις παρασκηνιακές αλλαγές μας· και η πρόβα μας θα είναι σαν την κανονική παράσταση, που κανονίσαμε να δώσουμε μπροστά στον δούκα.

Σαΐτας: Πέτρο Σανίδα!

Σανίδας: Τι είναι πάλι, φίλε Σαΐτα;

Σαΐτας: Υπάρχουνε κάτι πράματα σ' αυτή την κωμωδία του Πύραμου και της Θίσβης, που δεν θα δώσουνε καθόλου αναψυχή σε κανέναν. Πρώτον, ο Πύραμος πρέπει να βγάλει το σπαθί του και ν' αυτοκτονήσει τον εαυτό του· το οποίο οι κυρίες θα το απορρίψουν ψυχικώς. Τι έχεις να πεις γι' αυτό;

Καζάνας: Μα την Παναγία, θα τ' απορρίψουμε στ' απορρίμματα.

Βελόνης: Εγώ λέω να μην έχουμε καθόλου σκοτωμούς στην αρχή, και να τους βάλουμε όλους στο τέλος.

Σαΐτας: Αποκλείεται! Αλλά έχω μια ιδέα, που θα τα εξομαλύνει όλα για να έρθουν ομαλά στους θεατές. Θα μου γράψετε έναν πρόλογο, και θα βγω εγώ σαν Πρόλογος και θα εξηγήσω ότι τα σπαθιά μας δεν είναι σπαθένια, άρα δεν θα τους κάνουν κακό, και ότι ο Πύραμος δεν αυτοκτονεί τον εαυτό του εντελώς, και για να τους πείσω παραπάνω, θα τους βεβαιώσω πλήρως ότι εγώ, ο Πύραμος, δεν είμαι στ' αλήθεια ο Πύραμος, γιατί στ' αλήθεια είμαι ο Σαΐτας ο υφαντής. Κι έτσι όλοι θα ξεφοβηθούνε.

Σανίδας: Ωραία! Να τον γράψουμε τον πρόλογο. Και να τον κάνουμε με μέτρο.

Σαΐτας: Εδώ σας πιάσανε οι οικονομίες; Χωρίς μέτρο! Κι όσο βγει! Όσο πιο πολύ, τόσο πιο ξεφοβημένοι οι θεατές.

Καζάνας: Οι κυρίες δεν θα φοβούνται άμα βλέπουν το λιοντάρι;

Βελόνης: Αυτό το φοβάμαι, όπως σε βλέπω και με βλέπεις.

Σαΐτας: Σύντροφοι μάστορες, σκεφτείτε τι θα παθαίνατε εσείς άμα βλέπατε –μη χειρότερα, Θεέ μου– ένα λιοντάρι να τριχυρνάει φοβερό και τρομερό ανάμεσα στις κυρίες. Γιατί το λιοντάρι είναι το φοβερότερο πτηνό, και πρέπει να προσέξουμε πώς θα γίνουμε επιδειξίες του λιονταριού.

Καζάνας: Να γράψουμε κι άλλον έναν πρόλογο, για να τους εξηγήσουμε ότι το λιοντάρι δεν είναι λιοντάρι.

Σαΐτας: Όχι. Εγώ λέω να πούμε τ' όνομά του, και να βάλουμε να βγαίνει η μισή του μούρη μέσα απ' τον λαιμό του λιονταριού. Και να μιλάει αυτοπροσώπως από κει μέσα, γιατί άμα μιλάει από τον λαιμό του λιονταριού, μιλάει πιο αποτελεσματικώς: να λέει, «Κυρίες», ή «Ωραίες μου κυρίες, εύχομαι να πιάσει η ικεσία μου», ή «Ικετεύω να πιάσει η ευχή μου να μη φοβηθείτε, ούτε να ταραχτείτε, ούτε ν' ανησυχήσετε, γιατί εγώ είμαι σαν κι εσάς. Και, αν νομίζετε πως ήρθα για να κάνω το λιοντάρι γιατί είμαι λιοντάρι, μακάρι ο Θεός τη ζωή να μου πάρει. Όχι, δεν υπάρχω σαν λιοντάρι! Η ύπαρξή μου είναι ανθρώπινη, και όπως όλων των άλλων ανθρώπων». Και τότε το λιοντάρι θα δηλώσει τ' όνομά του και θα δηλωθεί ότι πρόκειται για τον Ροκάνη, τον μαραγκό.

Σανίδας: Ναι, αυτό πρέπει να γίνει. Αλλά έχουμε κι άλλα δύο πολύ προβληματικά. Το πρώτο είναι να φέρουμε τη σελήνη μέσα στην κρεβατοκάμαρα, γιατί, όπως ξέρεις, ο Πύραμος κι η Θίσβη συναντιούνται κάτω από το φως του σεληνόφωτος.

Καζάνας: Και θα 'χει φεγγάρι τη νύχτα που θα δώσουμε παράσταση;

Σαΐτας: Ένα ημερολόγιο! Ημερολόγιο ποιος έχει πάνω του; Βρείτε το φεγγάρι! Πότε έχουμε φεγγάρι;

Σανίδας: Εκείνη τη νύχτα έχουμε.

Σαΐτας: Ωραία. Θ' αφήσουμε ανοιχτό το ένα παντζούρι της αίθουσας, όπου θα δίνουμε την παράσταση. Και το φεγγάρι θα φεγγίζει απ' το παντζούρι.

Σανίδας: Ναι, σωστά. Αλλά εγώ λέω το άλλο: να μπει κάποιος μέσα στη σκηνή πίσω από έναν θάμνο, και να κρατάει φανάρι, και να εξηγήσει ότι μεταμφιέστηκε για να παίξει το φεγγάρι. Αυτό το πρόβλημα λύνεται. Το άλλο τώρα: πρέπει να βρούμε αίθουσα για την αναπαράσταση, που να έχει τοίχο ανάμεσά της, εκτός από τους τοίχους που θα έχει τριγύρω της. Γιατί ο Πύραμος κι η Θίσβη, όπως επιμένει ο μύθος της ιστορίας μας, μιλάνε μέσα από μια χαραμάδα τοίχου.

Καζάνας: Και πώς θα τον βάλουμε τον τοίχο μέσα στη μέση της αίθουσας; Εσύ τι λες, Σαΐτα;

Σαΐτας: Θα έχουμε κάποιον που θα είναι μεταμφιεσμένος εκπρόσωπος του τοίχου, δηλαδή, θα τον έχουμε πασαλείψει με γύψο ή με σοβά, ή κάτι τέλος πάντων που να δείχνει τοίχο. Και θα κρατάει ανοιχτά τα δάχτυλά του, να, έτσι! Που θα κάνουνε χαραμάδα, για να ψιθυρίζουνε σιγά ο Πύραμος κι η Θίσβη.

Σανίδας: Άμα γίνει κι αυτό, όλα θα είναι εντελώς τέλεια. Ελάτε, καθίστε κάτω, άσχετοι: πρέπει ν' αρχίσουμε την πρόβα. Πύραμε, εσύ θα είσαι ο εναρκτήριο: άμα τελειώσεις, θα πας να κρυφτείς πίσω από κείνο το πουρνάρι· το ίδιο θα κάνει όποιος τελειώνει την τελευταία λέξη του.

Σαίξπηρ (2000), *Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας*, Μετάφραση Ε. Μπελλιές, Κέδρος

Σαίξπηρόλεξο

Θεατρικό αναλόγιο

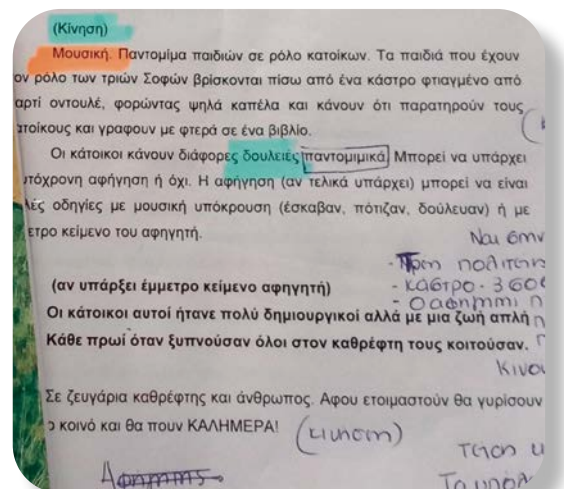
Καθόμαστε στον κύκλο και διαβάζουμε το απόσπασμα από το *Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας*. Για να καταλάβουμε καλύτερα το απόσπασμα, σημειώνουμε το **πού**, το **πότε**, **τι** συμβαίνει και **ποιο** είναι το **πρόβλημα**.

ΠΟΙΟΙ	ΠΟΥ	ΠΟΤΕ	ΤΙ	ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Διαβάζουμε ξανά εκφραστικά το κείμενο, παίζοντας με τις φωνές μας, χρησιμοποιώντας παύσεις και προσέχοντας τον ρυθμό.

Μπορώ να βρω τις σκηνοθετικές οδηγίες; Σε τι μας βοηθάνε; Προσθέτουμε δικές μας σκηνοθετικές οδηγίες, βάζοντας αστεράκι στο σημείο που θέλουμε. «Μπαίνει σκυφτός – πλησιάζει απειλητικά και αθόρυβα τον ήρωα – μιλάει δυνατά και κοντά στο πρόσωπο του φίλου του – σηκώνεται απότομα».

Ανεβάζοντας στην πράξη

Ορίζουμε στην αίθουσα τον σκηνικό χώρο και τον διαμορφώνουμε με απλά υλικά και σύμφωνα με το κείμενο. Παίζουμε στη σκηνή το απόσπασμα ακολουθώντας τις σκηνοθετικές οδηγίες.

Όνειρο
καλοκαιρινής
νύχτας -
Εθνικό θέατρο

Στον μικρό μας κύκλο

Γράφουμε σε χαρτί του μέτρου μία λέξη ή μία πρόταση που να δείχνει τι κρατάμε από αυτό το μάθημα. Κολλάμε το χαρτί στον πίνακα ανακοινώσεων για να μας θυμίζει τη μέρα που γνωρίσαμε τον Σαίξπηρ.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Φτιάχνω με απλά υλικά (χαρτόκουτο, σπέρτα, χαρτιά κ.λπ.) μια μακέτα για το σκηνικό του θεατρικού έργου που μελετήσαμε. Η μακέτα είναι μια τρισδιάστατη μικρογραφία του σκηνικού. Τη φωτογραφίζω και την ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Μακέτες σκηνικών

Γλωσσάρι

Σκηνικός χώρος: Σκηνικός χώρος είναι ο χώρος που αποδίδει στη σκηνή τον δραματικό χώρο. Σε αυτόν, δηλαδή στη σκηνή, παρακολουθούμε τους ηθοποιούς να παίζουν και φανταζόμαστε πως βρίσκονται στον χώρο του έργου π.χ. στη Θήβα, σε έναν πλανήτη, σε ένα βουνό.

Σκηνοθετικές οδηγίες: Ο συγγραφέας με τις σκηνοθετικές οδηγίες που γράφει στο κείμενο, μέσα σε παρενθέσεις, θέλει να δώσει μια επιπλέον πρόταση είτε για το σκηνικό είτε για τον χρόνο ή ακόμη και για τους ηθοποιούς. Υπάρχουν έργα που δεν έχουν καθόλου αυτή τη μορφή καταγραφής σκηνικών υποδείξεων.

Πρόσκληση, ηχοτοπίο, απρόοπτα, γενική πρόβα

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, ποια είναι τα βήματα που πρέπει να γίνουν πριν ανάψουν τα φώτα της σκηνής;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα δούμε τα τελευταία βήματα που πρέπει να κάνουμε για να φτάσουμε σε μια επιτυχημένη θεατρική παράσταση.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!

Ιστορία σε τέσσερις ήχους

Δημιουργώ μια πολύ σύντομη και απλή ιστορία χωρίς λόγια ή κίνηση, αλλά μόνο με τέσσερις ήχους.

ΠΩΣ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ;

Και τώρα χαλαρώνω!

Πριν από την παράσταση χρειαζόμαστε ηρεμία και συγκέντρωση. Το σώμα μας και η φωνή μας πρέπει να προετοιμαστούν. Μπαίνουμε στον κύκλο, ακούγεται μια χαλαρή μουσική και σιγά σιγά κατεβάζω προς το πάτωμα το επάνω μέρος του σώματός μου. Ξεκινώ από το κεφάλι, τα χέρια, τη μέση μου. Σκύβω, μέχρι τα χέρια να ακουμπήσουν στο πάτωμα. Περιμένω για λίγο έτσι και μετά μαζεύω τα χέρια μου. Σπόνδυλο σπόνδυλο μαζεύω το σώμα μου μέχρι να ξανάρθω σε όρθια θέση. Τεντώνομαι, τινάζω ελαφρά τα μέλη του σώματός μου και... ΕΤΟΙΜΟΙ για την παράσταση!

Δημιουργώντας
ηχητικά εφέ

Η πρόσκλησή μας

Σας προσκαλούμε στη θεατρική μας παράσταση...

Ο θεατρικός μας χάρτης

Γενική πρόβα, Πρεμιέρα

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Το δάσος ζωντανεύει

Στο προηγούμενο μάθημα παρουσιάσαμε τη σκηνή των μαστόρων στο δάσος. Τώρα θα φτιάξουμε ένα περιβάλλον που και ηχητικά θα μας μεταφέρει σε μια μαγική και παραμυθένια ατμόσφαιρα. Αν και έξω από την αίθουσά μας ο ήλιος λάμπει, εμείς ας φανταστούμε και ας δημιουργήσουμε με ήχους «ένα δάσος τη νύχτα». Πώς θα το κάνουμε αυτό με τη φωνή μας και καθημερινά αντικείμενα;

Αν κάποια παιδιά της ομάδας δεν κάνουν ήχους, μπορούν να δημιουργήσουν με κινήσεις και το σώμα τους το δάσος.

Φτιάχνω ένα ψηφιακό ηχοτοπίο

Και αν όλα πάνε στραβά:

Σε μια παράσταση πολλά μπορούν να συμβούν! Με σύντομους αυτοσχεδιασμούς παρουσιάζω λύσεις. Να μερικές ατυχίες:

Ένας από τους ηθοποιούς μας τη μέρα της παράστασης «έχασε τη φωνή του» ή βράχνιασε.

Κάποιος ηθοποιός δεν ήρθε.

Ένα κοστούμι σκίστηκε.

Το σκηνικό κατέρρευσε.

Το μακιγιάζ μπήκε μες στο μάτι μου και τσούζει.

Ξέχασα τα λόγια μου.

Στο κοινό, ένα μωρό κλαίει ασταμάτητα.

Στον μικρό μας κύκλο

Είμαστε έτοιμοι για τη θεατρική μας παράσταση; Ας κάνουμε όλοι μαζί έναν τελευταίο έλεγχο.

Κοστούμια - Μάσκες	
Μακιγιάζ	
Σκηνικά	
Φωτισμός	
Μουσική	
Πρόσκληση	
Αφίσα	
Πλάνο για απρόοπτα	

Κι επειδή πάντα στο τέλος υπάρχει άγχος, κούραση και πίεση χρόνου, να θυμηθώ το χαμόγελό μου και... ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ!

Μοιράζομαι με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μου τις αναμνήσεις μου από το θεατρικό ταξίδι μας προς την παράσταση.

Γράμμα πριν από την παράσταση

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Φτιάχνω μια αφίσα για τη θεατρική μας παράσταση και την ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής. Δεν ξεχνώ να αναφέρω τίτλο, συντελεστές, χώρο και χρόνο που θα γίνει η παράσταση.

Γλωσσάρι

Γενική πρόβα (prova generale): Είναι η τελευταία πρόβα που γίνεται πριν από την παράσταση. Στην πρόβα αυτή προσπαθούμε να παίξουμε το έργο όπως θα είναι στην παράσταση: χωρίς διακοπές και αλλαγές, με τα σκηνικά και φορώντας τα κοστούμια μας.

Πρεμιέρα: Είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζεται μια παράσταση στο κοινό.

Σχολική γιορτή, επέτειος, πολυθέαμα, νέες τεχνολογίες, πίνακες ζωγραφικής

Το πρώτο κουδούνι

Σύννεφο, η έκπη
ετοιμάζει γιορτή για
την 25η Μαρτίου και
θα λάβουμε κι εμείς
μέρος.

Αυτοί θα χορέψουν
και θα παρουσιάσουν
το χρονικό. Εμείς;

Τέλεια! Θα
χρησιμοποιήσουμε όσα
ξέρουμε για το θέατρο και
τις νέες τεχνολογίες.

Παιδιά, πώς νομίζετε ότι μπορούν να μας βοηθήσουν οι νέες τεχνολογίες στο θέατρο και στις σχολικές γιορτές; Έχετε καμιά ιδέα;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Οι θεατρικές δράσεις που θα ετοιμάσουμε σήμερα θα γίνουν ένα κομμάτι του παζλ της γιορτής της 25ης Μαρτίου. Οι νέες τεχνολογίες θα γίνουν ο βοηθός μας.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

 Κάτι για ζέσταμα!

Πολεμώντας με την ιστορία

Στον διαδραστικό πίνακα ή στον προτζέκτορα της τάξης βλέπουμε τον πίνακα του Αλέξανδρου Ησαΐα με τίτλο *Η μάχη της Αλαμάνας*. Γινόμαστε προέκταση του πίνακα και μπαίνουμε κι εμείς στη μάχη. Δημιουργούμε διαδοχικές παγωμένες εικόνες, καθώς η μάχη εξελίσσεται.

Δραματοποίηση τραγουδιού

Ακούμε το δημοτικό τραγούδι «Μάνα μου, τα κλεφτόπουλα» και συζητάμε τους στίχους. Στη συνέχεια το τραγούδι ξαναπαίζει κι εμείς το δραματοποιούμε αυθόρμητα μόνο με κίνηση.

Μάνα μου τα
κλεφτόπουλα

Ο θεατρικός μας χάρτης

Πολυθέαμα

 Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Το ρεπορτάζ

Σε ρόλο δημοσιογράφων, παίρνουμε τα μικρόφωνα μας και βγαίνουμε στην αυλή του σχολείου. Ρωτάμε παιδιά όλων των τάξεων: «Τι σημαίνει για σένα η Επανάσταση του 1821;». Όλες οι απαντήσεις βιντεοσκοπούνται και με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού ή της εκπαιδευτικού ΤΠΕ φτιάχνουμε ένα βιντεάκι που θα αποτελέσει τον πρόλογο της γιορτής.

Ο πίνακας μιλάει

Στον πίνακα του Θεόδωρου Βρυζάκη με τίτλο *Η Ελλάδα ευγνωμονούσα*, ο ζωγράφος απεικονίζει την Ελλάδα με μορφή γυναίκας. Γύρω της υπάρχουν όσοι βοήθησαν στην απελευθέρωση του έθνους. Δίνω φωνή στην Ελλάδα και στα υπόλοιπα πρόσωπα του πίνακα. Τι φαντάζομαι ότι θα μπορούσαν να λένε;

Αφού γράψουμε τον διάλογο, τον κάνουμε πρόβα και τον ηχογραφούμε. Στη γιορτή του σχολείου, θα ακουστεί ο διάλογος ηχογραφημένος, ενώ εμείς θα αναπαραστήσουμε με τα σώματά μας τον πίνακα.

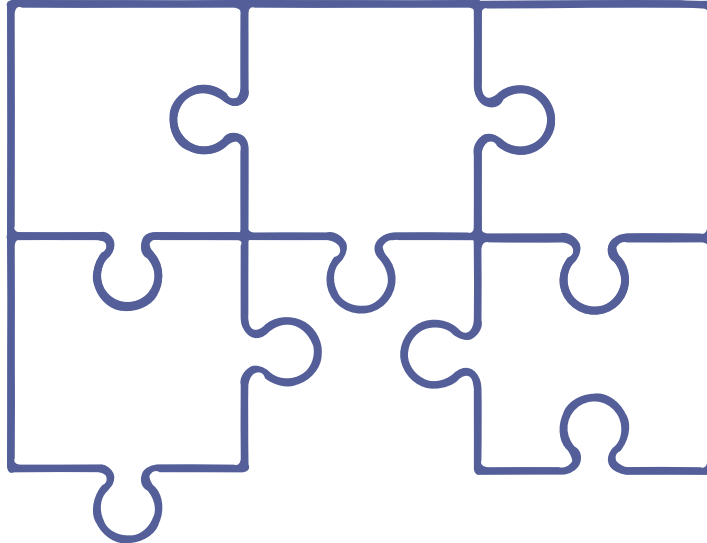
Σκιές

Στον μικρό μας κύκλο

Γράφω, σχεδιάζω, χρωματίζω μέσα στα κομμάτια του παζλ του πολυθέαματος ποιες τέχνες μπορούν να συνεργαστούν.

Παρακολουθώ στον διαδραστικό πίνακα αποσπάσματα από γιορτές άλλων σχολείων. Συζητώ, εμπνέομαι, συγκρίνω.

Κάρτες μνήμης
με το Πολυθέαμα

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Παρατηρώ τους πίνακες, επιλέγω έναν από τους εικονιζόμενους ήρωες, γράφω τις σκέψεις του και τις μοιράζομαι στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Η Επανάσταση
του 1821 μέσα
από πίνακες

Γλωσσάρι

Πολυθέαμα: Ένα θέαμα στο οποίο συνδυάζονται χορός, τραγούδι, ζωγραφική, λογοτεχνία, θέατρο κ.λπ., δίνοντάς μας ένα σύνθετο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα με κοινό θέμα.

Θεατής, κριτική, θεατρικά είδη, πολιτισμός, αισθητική, ωραίο, τέχνη

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, τι είδους πληροφορίες λέτε να περιέχει το άρθρο που διαβάζει το Σύννεφο;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Συνταγές για φαγητό στο θέατρο		
Το μενού του κυλικείου		
Συντελεστές της παράστασης		
Βιογραφία του θεατρικού συγγραφέα		
Τα τελευταία νέα για τους ηθοποιούς		
Κριτική της παράστασης		
Πού και πότε παίζεται η παράσταση		
Τιμή εισιτηρίου		
Τα ζώδια των ηθοποιών		

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα μπορούμε στον ρόλο του θεατή, του ενεργού θεατή με γνώση και άποψη.

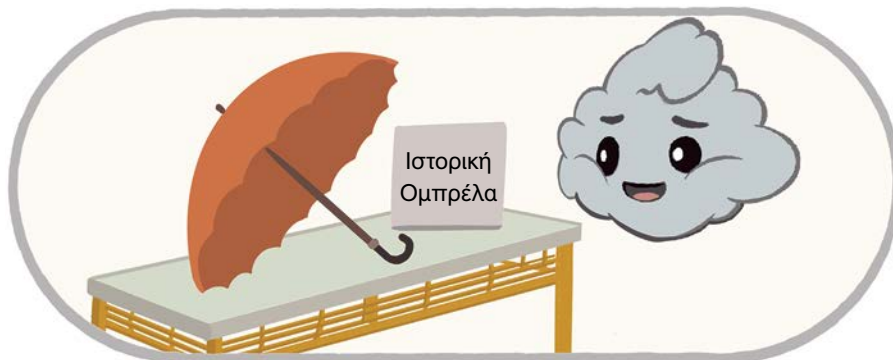
Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!

Το αγαπημένο μου αντικείμενο στο μουσείο

Η τάξη μας μετατρέπεται σε «Μουσείο αγαπημένων αντικειμένων». Θυμηθήκαμε να φέρουμε όλοι ένα αγαπημένο μας αντικείμενο; Το τοποθετούμε στην έκθεσή μας και παίρνουμε ένας ένας τον ρόλο του ξεναγού. Παρουσιάζουμε στους υπόλοιπους το αγαπημένο μας αντικείμενο. Το κοινό κάνει ερωτήσεις.

Τρεις ψεύτες βοσκοί

Ο ψεύτης βοσκός

Στο θέατρο είναι σημαντικό τόσο το τι γράφει το κείμενο όσο και το πώς το αποδίδουμε στη σκηνή. Τα διαφορετικά είδη θεάτρου έχουν και διαφορετικά χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, στην κωμωδία δίνουμε έμφαση στο χιούμορ και στα αστεία παθήματα των ηρώων, ενώ στο μιούζικαλ στα τραγούδια και στον χορό.

Παρουσιάζουμε με συντομία την ιστορία του «Ψεύτη βοσκού» ως μιούζικαλ, έργο τρόμου και κωμωδία.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Αισθητική στην τέχνη, Κριτική θεάτρου

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Τα καλύτερα στιχμιότυπα

Φέρνω στη μνήμη μου την πιο πρόσφατη θεατρική παράσταση στην οποία πήγαμε με το σχολείο. Θυμάμαι τις σκηνές που μου έκαναν εντύπωση και μαζί με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μου προσπαθούμε να τις παραστήσουμε με δικό μας τρόπο.

Οι εποχές της τέχνης

Παρατηρούμε τα τρία αγάλματα και τους τρεις πίνακες. Γινόμαστε οι καλλιτέχνες των έργων αυτών και τα παρουσιάζουμε στο κοινό σε μια εκπομπή τέχνης. Εστιάζουμε στις διαφορές και στις ομοιότητες. Επηρεάζει η εποχή την τέχνη;

Μετά την παρουσίαση ακολουθεί η δημοπρασία, όπου όλοι κάνουμε τις προσφορές μας για το έργο που μας άρεσε. Γιατί θέλω να το αποκτήσω;

Μινωική Κρήτη (1700-1500 π.Χ.)
Η Παριζιάνα, τοιχογραφία από το ανάκτορο της Κνωσού.
 Βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.

Γιοχάνες Βερμέερ,
Το κορίτσι με το μαργαριταρένιο σκουλαρίκι, 1665, Το έργο βρίσκεται στη συλλογή του Μαουριτσχάους στη Χάγη.

Πάμπλο Πικάσο,
Δύο κορίτσια που διαβάζουν, 1934, Μουσείο Τέχνης Πανεπιστημίου Μίσιγκαν.

Κυκλαδικό ειδώλιο
Ο αρπιστής της Κέρου,
2800-2300 π.Χ. Βρίσκεται στο
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Η Πιετά του Μιχαήλ Αγγέλου
1497-1499 στην είσοδο
της Βασιλικής του Αγίου Πέτρου.

Κώστας Βαρώτσος, Δρομέας, 1988.
Βρίσκεται έξω από το ξενοδοχείο
Χίλτον στην Αθήνα.

Στον μικρό μας κύκλο

Γίνομαι κριτικός θεάτρου.

			
Αισθητική έργου (ομορφιά)			
Φαντασία και λειτουργικότητα σε κοστούμια και σκηνικά			
Σκηνοθεσία			
Πώς έπαιξαν οι ηθοποιοί;			
Κατανόησα το μήνυμα του έργου;			

 Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Δουλεύουμε σε μικρές ομάδες και γινόμαστε κριτικοί θεάτρου. Γράφουμε μια κριτική για την παράσταση που παρακολουθήσαμε. Ανεβάζουμε την κριτική μας στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής και στην ιστοσελίδα του σχολείου. Συμβουλευόμαστε τον πίνακα του «Μικρού μας κύκλου».

Γίνομαι κριτικός
θεάτρου

 Γλωσσάρι

Αισθητική: Είναι ο καλλιτεχνικός τρόπος έκφρασης του ωραίου. Σε διαφορετικές εποχές και πολιτισμούς οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται το ωραίο στην τέχνη με διαφορετικό τρόπο. Στην εκπαίδευση υπάρχει η Αισθητική Αγωγή στην οποία γνωρίζουμε και κατανοούμε τις τέχνες, όπως είναι το θέατρο.

Κριτική θεάτρου: Είναι η τεκμηριωμένη άποψη ενός ειδικού στο θέατρο για μια θεατρική παράσταση. Διαβάζοντας τις κριτικές για μια παράσταση οι θεατές ενημερώνονται και μπορούν να επιλέξουν αν θα την παρακολουθήσουν.

Ιστορία του θεάτρου, αρχαίο ελληνικό θέατρο, Σαίξπηρ, Κομέντια ντελ άρτε

Το πρώτο κουδούνι

Ελλάδα, αρχαίο ελληνικό θέατρο, 5ος αιώνας π.Χ.

Αγγλία, Σαίξπηρ, 16ος αιώνας μ.Χ.

Ιταλία, Κομέντια ντελ άρτε, 16ος-17ος αιώνας μ.Χ.

Ασιατικό θέατρο, 18ος αιώνας μ.Χ.

Αμερική, μιούζικαλ, 19ος-20ός αιώνας μ.Χ.

Παιδιά, τι πιστεύετε; Το θέατρο είχε τα ίδια χαρακτηριστικά σε όλες τις εποχές και σε όλες τις χώρες;

Το θέατρο γεννήθηκε στην αρχαία Ελλάδα και άκμασε τον χρυσό αιώνα του Περικλή.

Τα έργα παίζονταν στο πλαίσιο των γιορτών του Διονύσου σε ανοιχτά θέατρα.

Η πολιτεία πλήρωνε τα εισιτήρια των φτωχών (θεωρικά), καθώς θεωρούσε το θέατρο σχολείο.

Οι ηθοποιοί φορούσαν μάσκες και ψηλά παπούτσια, τους κοθόρνους. Υπήρχε μια ομάδα ηθοποιών, ο Χορός, που χόρευε και τραγουδούσε ανάμεσα στους διαλόγους. Γυναίκες ηθοποιοί δεν υπήρχαν.

Μας έχουν σωθεί τρία είδη έργων: τραγωδίες, κωμωδίες και σατυρικά δράματα. Οι πιο σπουδαίοι συγγραφείς ήταν οι τραγικοί ποιητές Αισχύλος, Σοφοκλής και Ευριπίδης, και ο κωμικός Αριστοφάνης.

Στο αρχαίο ελληνικό θέατρο

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα ταξιδέψουμε σε διαφορετικούς σταθμούς στην ιστορία του θεάτρου.

Κάτι για ζέσταμα!

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Θεατρικοί αγώνες

Χωριζόμαστε σε δύο ομάδες. Η κάθε ομάδα παίρνει το χαρτί και το μολύβι της. Έχουμε χρόνο δύο λεπτά για να καταγράψουμε όσες περισσότερες λέξεις μπορούμε, που να σχετίζονται με το θέατρο. Κερδίζει η ομάδα που βρήκε τις περισσότερες λέξεις.

Θέσπις, ο πρώτος υποκριτής

Στην αρχαία Ελλάδα, για να τιμήσουν τον θεό του κρασιού και του γλεντιού, τον Διόνυσο, οι Αθηναίοι διοργάνωναν γιορτές. Στις γιορτές αυτές παρουσίαζαν διθυράμβους, δηλαδή τραγούδια προς τιμήν του θεού. Στους διθυράμβους χόρευαν και τραγουδούσαν, ώσπου μια μέρα ο ποιητής Θέσπις είχε την έμπνευση ο πρωτοχορευτής, ο κορυφαίος, να βγει από τον κύκλο και να σταθεί απέναντι στους άλλους χορευτές. Ο κορυφαίος έκανε διάλογο με τον χορό, αποκρινόμενος στα λόγια του, παίζοντας έναν ρόλο. Εκείνη τη στιγμή γεννήθηκε το θέατρο.

Ας φτιάξουμε κι εμείς έναν κύκλο και να τραγουδήσουμε τους δικούς μας αυτοσχέδιους διθυράμβους. Κάποιος από εμάς γίνεται ο Θέσπις, μπαίνει στη μέση του κύκλου και αποκρίνεται στον χορό. Τι μπορεί να μας λέει ο Θέσπις σε ρόλο Διονύσου;

Ευοί ευάν, ευοί ευάν...¹ Ω Διόνυσε, θεέ του κεφιοῦ, ἄρχοντα του κρασιού και του γλεντιού, ἕνα σήμερα τιώ μ' ἕνα κυκλικό χορό.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Αμφιθέατρο, Ιταλική σκηνή, Ελισαβετιανή σκηνή

¹ Το «ευοί ευάν» είναι επιφώνημα χαράς στα τραγούδια που απαγγέλλονταν προς τιμήν του Διονύσου.

 Και τώρα... φώτα παρακαλώ!

Παίζοντας Σαίξπηρ ή αλλιώς ελισαβετιανό θέατρο

Τα **ελισαβετιανά θέατρα** είχαν μια δική τους αρχιτεκτονική. Ήταν ανοιχτά από πάνω και είχαν μια μεγάλη σκηνή σαν πλατφόρμα, που έμπαινε μέσα στον χώρο των θεατών. Οι φτωχοί θεατές ήταν όρθιοι γύρω από τη σκηνή, ενώ οι πλούσιοι κάθονταν στα θεωρεία. Δυστυχώς δεν μας έχει σωθεί κανένα από αυτά τα θέατρα, γιατί χρησιμοποιούσαν αναμμένα κεριά για να φωτιστούν και κάποια στιγμή κάηκαν.

Ο πιο σπουδαίος θεατρικός συγγραφέας του ελισαβετιανού θεάτρου ήταν ο Σαίξπηρ. Έγραψε όλα τα είδη του θεάτρου, κωμικά και σοβαρά. Στο ελισαβετιανό θέατρο δεν έπαιζαν γυναίκες ηθοποιοί, άρα όλοι οι γυναικείοι ρόλοι των έργων του Σαίξπηρ παίχτηκαν από μεταμφιεσμένους άντρες και αγόρια. Και ο ίδιος ο Σαίξπηρ ήταν ηθοποιός και θεατράνθρωπος. Την εποχή εκείνη οι άνθρωποι του θεάτρου δεν θεωρούνταν αξιοσέβαστοι πολίτες, γι' αυτό ήταν υποχρεωμένοι να έχουν έναν ευγενή προστάτη.

Σε πολλά θεατρικά έργα του Σαίξπηρ, ο πρόλογος είχε ιδιαίτερη σημασία, εξηγούσε όλη την υπόθεση και σύστηνε στο κοινό τους ήρωες του έργου.

Γίνομαι ηθοποιός της ελισαβετιανής περιόδου. Σκέφτομαι ένα γνωστό παραμύθι και το παρουσιάζω σε έναν μονόλογο, σαν να πρόκειται για πρόλογο σαιξπηρικού έργου. Αφηγούμαι την υπόθεση με συντομία και παρουσιάζω τους ήρωες.

Αν είστε φίλοι,
χειροκροτήστε
να μας δώσετε
χαρά.

Κομέντια ντελ άρτε ή αλλιώς αυτοσχεδιασμός

Κομέντια ντελ άρτε είναι το θέατρο των τύπων (χαρακτήρων) και του αυτοσχεδιασμού. Οι ηθοποιοί έπαιζαν όλη τους τη ζωή τον ίδιο χαρακτήρα, τόσο που στο τέλος υιοθετούσαν το όνομα του χαρακτήρα τους. Στην Κομέντια ντελ άρτε έπαιζαν και γυναίκες, και οι παραστάσεις δίνονταν σε πατάρια περιοδεύοντας παντού.

Δεν υπήρχαν κείμενα, παρά μόνο σενάρια, και πάνω σε αυτά αυτοσχεδίαζαν. Υπήρχαν τρεις τύποι ρόλων, οι αστείοι υπηρέτες (zappi), οι σοβαροί ρόλοι (vecchi) και οι ερωτευμένοι (innamorati). Οι ηθοποιοί φορούσαν μάσκα που λειτουργούσε και ως αναγνωριστικό του ρόλου τους. Ορίστε μερικοί τύποι της Κομέντια ντελ άρτε:

Πανταλόνε: Ηλικιωμένος, γκρινιάρης και φιλάργυρος.

Αρλεκίνος: Τετραπέρατος, ευκίνητος και πάντα πεινασμένος υπηρέτης.

Κολομπίνα: Όμορφη, χαριτωμένη και ναζιάρα υπηρέτρια.

Ντοτόρε: Ηλικιωμένος, με βαρετό χαρακτήρα, που πάντα επιδεικνύει τις γνώσεις του.

Καπιτάνο: Φλύαρος Ισπανός στρατιωτικός, που περηφανεύεται για τα φανταστικά του κατορθώματα σε μάχες.

Είμαι επαγγελματίας ηθοποιός της Κομέντια ντελ άρτε. Διαλέγω τον χαρακτήρα μου και αυτοσχεδιάζω πάνω στο παρακάτω σενάριο.

Οδηγίες για να φτιάξετε μάσκα από γυψόγαζα

Ένας νεαρός θέλει να στείλει ένα γράμμα στην κοπέλα που αγαπά.

Ο πατέρας της, ο Πανταλόνε, είναι πολύ αυστηρός και δεν την αφήνει να βγει. Σε αυτό συμφωνεί και ο θείος της ο Ντοτόρε, που συνεχώς τους μιλά για επικίνδυνες αρρώστιες. Ο Αρλεκίνος και η Κολομπίνα προσπαθούν να βρουν μια έξυπνη λύση και να της παραδώσουν το γράμμα.

Στον μικρό μας κύκλο

Τι θυμάμαι από τις εποχές του θεάτρου; Σημειώνω με X αυτά που υπήρχαν σε κάθε εποχή.

	Μάσκες	Γυναίκες ηθοποιοί	Γίνεται σε συγκεκριμένο χώρο	Μας έχουν διασωθεί έργα
Αρχαίο ελληνικό θέατρο				
Κομέντια ντελ άρτε				
Ελισαβετιανό θέατρο				
Σύγχρονο θέατρο/ παιδικό θέατρο				

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Εμπνέομαι από όσα έμαθα σήμερα για τις εποχές του θεάτρου. Βρίσκω φωτογραφίες από θεατρικούς χώρους, από τον τόπο μου και όχι μόνο, και τις ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής, δημιουργώντας ένα ψηφιακό θεατρικό μουσείο.

Τρεις τύποι σκηνών

Θες να μάθεις περισσότερα για το θέατρο;

Γλωσσάρι

Αμφιθέατρο: Αμφιθέατρο ονομάζεται το αρχαιοελληνικό ή το ρωμαϊκό θεατρικό οικοδόμημα. Οι θεατές κάθονται σε κερκίδες (ημικύκλιο) και οι ηθοποιοί παίζουν στο κέντρο του κύκλου (ορχήστρα) ή στο πίσω μέρος του (σκηνή). Η σκηνή από τα περισσότερα αρχαία θέατρα δεν σώζεται, ενώ σε νεότερα, κυρίως ρωμαϊκά, μπορούμε να τη δούμε (Ηρώδειο).

Ιταλική σκηνή: Ονομάζουμε την υπερυψωμένη σκηνή με αυλαία, στην οποία οι ηθοποιοί παίζουν απέναντι από τους θεατές. Μοιάζει με δωμάτιο που του λείπει ο τέταρτος τοίχος και έτσι οι θεατές βλέπουν «μέσα».

Ελισαβετιανή σκηνή: Ονομάζεται η σκηνή της εποχής του συγγραφέα Σαίξπηρ. Η σκηνή έχει τη μορφή πλατφόρμας που μπαίνει μέσα στον χώρο των θεατών (στην πλατεία).

Όρνιθες, Αριστοφάνης, κωμωδία, συνεργασία των τεχνών, θεατρικά επαγγέλματα

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, έχετε ακούσει ότι το θέατρο είναι η «τέχνη των τεχνών»; Τι λέτε να σημαίνει αυτή η φράση;

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Σήμερα θα μάθουμε για τους συντελεστές μιας παράστασης και για τις τέχνες που συνεργάζονται.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

Κάτι για ζέσταμα!
Γυμναστική φτερών

Ακούγεται μουσική. Πρώτα ξυπνούν τα δάχτυλα. Έπειτα περιστρέφουμε και τους καρπούς. Ακολουθούν οι αγκώνες και τέλος κινούμε όλο μας το «φτερό», από τον ώμο και κάτω.

Τώρα που έχουμε φτερά, ας αποκτήσουμε και φωνή πουλιού. Περιστερία, καναρίνια, κοράκια, γαλοπούλες, κότες και αηδόνια ακούγονται στην αίθουσα!

Ο φωτιστής

Εργαζόμαστε στην τηλεόραση. Χωριζόμαστε σε ομάδες και κάθε ομάδα αποφασίζει τι είδους εκπομπή θα παρουσιάσει (τηλεπαιχνίδι, ειδήσεις, εκπομπή μαγειρικής, σειρά κ.λπ.). Στη συνέχεια, ξεκινάμε την παρουσίαση όλοι μαζί χωρίς να μιλάμε, μόνο με κινήσεις. Ένας από εμάς γίνεται ο φωτιστής και με τον φακό του φωτίζει μία ομάδα. Η ομάδα θα αποκτήσει και λόγο. Οι υπόλοιπες ομάδες παγώνουν και παρακολουθούν, μέχρι να φωτιστούν και αυτές.

Ο θεατρικός μας χάρτης

Συνεργασία, Σκηνοθέτης

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!
Το 1959 πετάει στο σήμερα

Ο Κάρολος Κουν (1908-1987) ήταν ένας από τους σπουδαιότερους Έλληνες θεατρικούς σκηνοθέτες. Το 1959 σκηνοθέτησε την παράσταση *Όρνιθες* του Αριστοφάνη. Συνεργάστηκαν σπουδαιότεροι εκπρόσωποι από κάθε τέχνη, όπως ο Γιάννης Τσαρούχης στα σκηνικά, ο Μάνος Χατζιδάκις στη μουσική και η Ραλλού Μάνου στις χορογραφίες. Το αποτέλεσμα έμεινε στην ιστορία.

Όρνιθες του
Αριστοφάνη

Παρακολουθούμε στον προτζέκτορα το χορικό της Παρόδου από τους Όρνιθες και ταυτόχρονα με την προβολή μπαίνουμε κι εμείς μέσα στην παράσταση, με τις δικές μας κινήσεις.

Τα πουλιά και οι μάσκες τους

Ο Ευελπίδης και ο Πεισθέτερος χρειάζονται μια μεταμφίεση για να μοιάζουν με πουλιά. Κατασκευάζουμε τη δική μας μάσκα πουλιού και τη χρησιμοποιούμε για να ανεβάσουμε το απόσπασμα στη σκηνή της τάξης.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ. Εδώ η ζωή με τα πουλιά πώς είναι; Εσύ την ξέρεις στα όλα της.

ΤΣΑΛΑΠΕΤΕΙΝΟΣ. Δεν είναι και δίχως χάρες, αν τη συνηθίσεις· και πρώτο: περιττά τα πορτοφόλια.

ΕΥ. Απ' τη ζωή πολλή ψευτιά έτσι φεύγει.

ΤΣΑ. Άσπρο σουσάμι βόσκουμε στους κήπους, μύρτα και περπερήθρες και θυμάρι.

ΕΥ. Μα εσείς σαν να 'στε νιόπαντροι περνάτε.

ΠΕΙΣΘΕΤΕΡΟΣ. Μωρέ, μωρέ! Μεγάλο σχέδιο ξεχωρίζω μέσα στη φάρα των πουλιών και μια εξουσία κατορθωτή, εμένα αν εμπιστευτείτε.

ΤΣΑ. Να εμπιστευτούμε; Και σε τι;

ΠΕΙ. Για ακούστε. Πρώτα πρώτα, να μη χαζοπετάτε μια δω μια κει· δεν έχει αξιοπρέπεια αυτή η δουλειά. Σκεφτείτε στων ανθρώπων τις κοινωνίες τι γίνεται· αν ρωτήσεις για κάποιον που μια δω μια κει γυρίζει, «βρε, τι είν' αυτός;» θα σου απαντήσουν, «όρνιο· ένα φτερό στον άνεμο, μια σβούρα, μια ανεμοδούρα ένας δίχως βάση· είν' άστατος, επιπόλαιος, χαζοπούλι».

ΤΣΑ. Έχεις δίκιο που αυτό το κατακρίνεις. Τι λες λοιπόν να κάμουμε;

ΠΕΙ. Να! Ιδρύστε μια χώρα.

ΤΣΑ. Εμείς πουλιά, σαν τι είδους χώρα να ιδρύσουμε μπορούμε;

ΠΕΙ. Αλήθεια; Λόγος ανόητος που σου ξέφυγε απ' το στόμα! Για κοίτα κάτω.

ΤΣΑ. Βλέπω.

ΠΕΙ. Κοίτα πάνω.

ΤΣΑ. Βλέπω.

ΠΕΙ. Για φέρε βόλτα τον λαιμό σου.

ΤΣΑ. Αν στραβολαιμιαστώ, τι ωραία που θα 'ναι!

ΠΕΙ. Είδες τίποτε;

ΤΣΑ. Ναι, ουρανό και νέφη.

ΠΕΙ. Αυτός δεν είναι των πουλιών ο χώρος;

ΤΣΑ. Χώρος; Τι χώρος;

ΠΕΙ. Σα να λέμε τόπος· αλλά επειδή όλα μέσα του χωρούνε και προχωρούν, γι' αυτό τον λέμε χώρο. Τώρα, αν τον χτίσετε, αν τον φράξετε όλον, αντίς για χώρο θα τον λένε χώρα. Κι έτσι, όπως είστε αφέντες των ακρίδων, θα γίνετε κι αφέντες των ανθρώπων, και οι θεοί θα εξοντωθούν από την πείνα.

ΤΣΑ. Και πώς αυτό;

ΠΕΙ. Να! Ανάμεσα στη Γη και στους θεούς είναι, θαρρώ, ο αέρας. Λοιπόν, όπως εμείς απ' την Αθήνα, σα θέλουμε να πάμε στους Δελφούς, απ' τους Βοιωτούς ζητούμε να επιτρέψουν το πέρασμα, έτσι, αν δεν πληρώνουν φόρο σε εσάς, θυσίες σα θα προσφέρνουν οι θεοί σ' αυτούς οι άνθρωποι, εσείς [μέσ' απ' το χάος κι ανάμεσ' απ' τη χώρα σας, που θα 'ναι ξένη γι' αυτούς] την άδεια δεν θα δίνετε να πάει στους θεούς η κνίσα της θυσίας.

ΤΣΑ. Βάι βάι! Μα τη γη, μα τα δίχτυα, μα τα βρόχια, μα τις καπάντζες,* πιο έξυπνο εγώ σχέδιο δεν άκουσα ποτέ μου· αν σύμφωνα είναι και τ' άλλα τα πουλιά, μαζί σου αμέσως εγώ ιδρυτής θα γίνω αυτής της χώρας.

Θ. Στεφανόπουλος & Ε. Αντζουλή, Γ' Γυμνασίου «Δραματική Ποίηση Αριστοφάνης *Όρνιθες*»

*Καπάντζα: είδος παγίδας για πουλιά ή για ποντίκια.

Η χώρα των πουλιών-Εθνικό Θέατρο

Στον μικρό μας κύκλο

Δέκα και ένα επαγγέλματα του θεάτρου κρύφτηκαν. Τα ανακαλύπτουμε και συζητάμε γι' αυτά.

Ε	Θ	Ε	Λ	Σ	Θ	Ε	Κ	Ν	Θ	Η	Ζ	Α	Χ	Κ	Ρ
Ε	Ι	Γ	Ι	Δ	Κ	Ζ	Ξ	Κ	Ι	Η	Ν	Μ	Ο	Γ	Κ
Α	Γ	Β	Ε	Ζ	Π	Η	Ζ	Ζ	Ι	Ν	Λ	Δ	Ρ	Ι	Ο
Δ	Λ	Σ	Ι	Σ	Κ	Η	Ν	Ο	Γ	Ρ	Α	Φ	Ο	Σ	Ε
Μ	Π	Υ	Η	Β	Β	Α	Γ	Ο	Γ	Ρ	Γ	Ν	Γ	Ρ	Ρ
Ο	Ε	Γ	Ζ	Θ	Η	Δ	Μ	Ρ	Θ	Ο	Κ	Δ	Ρ	Ε	Μ
Υ	Λ	Γ	Δ	Ε	Ο	Κ	Ν	Γ	Ε	Ε	Η	Θ	Α	Γ	Α
Σ	Μ	Ρ	Β	Β	Λ	Π	Ε	Λ	Α	Ζ	Τ	Η	Φ	Π	Κ
Ι	Θ	Α	Λ	Ι	Ο	Ξ	Ο	Ε	Τ	Μ	Ε	Η	Ο	Γ	Γ
Κ	Α	Φ	Ε	Λ	Π	Ζ	Β	Ι	Ρ	Ε	Μ	Λ	Σ	Γ	Ι
Ο	Δ	Ε	Ν	Δ	Υ	Μ	Α	Τ	Ο	Λ	Ο	Γ	Ο	Σ	Ε
Σ	Ο	Α	Δ	Ζ	Ι	Ε	Π	Α	Λ	Σ	Β	Α	Γ	Ο	Ρ
Ρ	Β	Σ	Μ	Ρ	Π	Ε	Ζ	Η	Ο	Δ	Μ	Ρ	Ο	Κ	Δ
Τ	Α	Ξ	Ι	Θ	Ε	Τ	Η	Σ	Γ	Δ	Λ	Γ	Ε	Ι	Θ
Γ	Η	Ο	Ο	Μ	Ο	Β	Λ	Ρ	Ο	Λ	Α	Η	Π	Η	Λ
Ι	Ο	Φ	Ω	Τ	Ι	Σ	Τ	Η	Σ	Κ	Ρ	Μ	Ο	Ρ	Π

Βρες τι κάνει ο καθένας

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Ζωγραφίζω τη Νεφελοκοκκυγία όπως τη φαντάζομαι. Την ανεβάζω στο... σύννεφο της Θεατρικής Αγωγής.

Γλωσσάρι

Συνεργασία: Το θέατρο είναι ομαδική τέχνη και είναι απαραίτητο όλοι να εργάζονται μαζί. Σημειώνουμε ότι στο θέατρο συνεργάζονται τόσο οι καλλιτέχνες ως ομάδα όσο και οι τέχνες μεταξύ τους (εικαστικά, μουσική, χορός, κινηματογράφος).

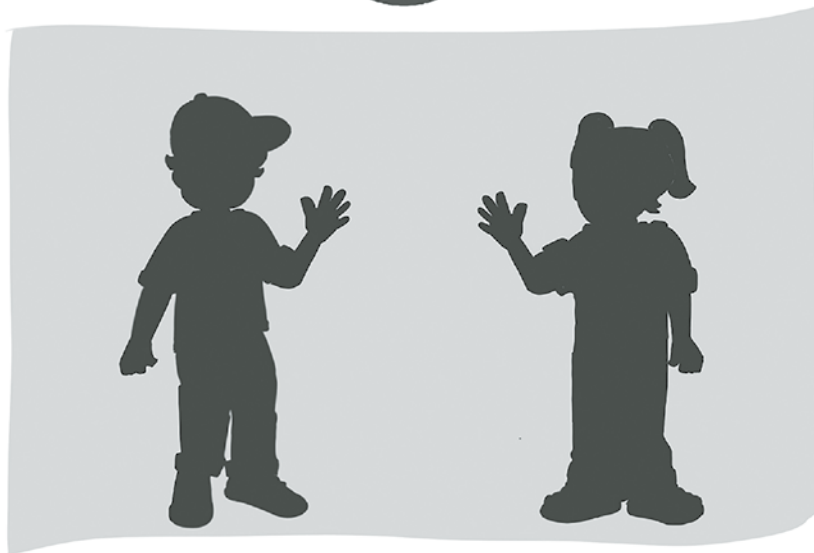
Σκηνοθέτης: Συντονίζει τη συνεργασία αυτή. Αυτός αποφασίζει τι στίλ θα έχει η παράσταση, τα σκηνικά, τα κοστούμια και γενικότερα την αισθητική της.

Η τέχνη του ηθοποιού

Θέατρο σκιών, μαύρο θέατρο, νέες τεχνολογίες, φιγούρες, χέρια, σκιές

Το πρώτο κουδούνι

Παιδιά, παρακολουθείτε θέατρο σκιών; Έχετε ακούσει για το μαύρο θέατρο της Πράγας;

Δημιουργώ τη δική μου ταινία μικρού μήκους

Πριν ανοίξουν οι κουρτίνες...

Έχουμε συζητήσει για τα διάφορα είδη θεάτρου και έχουμε μιλήσει για το κουκλοθέατρο. Σήμερα θα μιλήσουμε για το θέατρο σκιών και το μαύρο θέατρο.

Οι νέες τεχνολογίες μάς προσφέρουν πολλές δημιουργικές ικανότητες. Χρησιμοποιώντας έτοιμες ή αυτοσχέδιες φιγούρες μπορούμε να δημιουργήσουμε τις δικές μας σύντομες ταινίες κινουμένων σχεδίων.

Εμπρός, το παιχνίδι ξεκινά!

 Κάτι για ζέσταμα!

Παιχνίδια στον τοίχο

Είμαστε πρωτόγονοι, και χωρίς τηλεόραση και ραδιόφωνο μέσα στη σπηλιά ο χρόνος δεν περνάει. Η μόνη μας διασκέδαση είναι να παίζουμε με τις σκιές μας. Ανοίγουμε τον «ήλιο» (προτζέκτορα ή μια άλλη πηγή φωτός) και κινούμαστε δημιουργώντας σκιές στον τοίχο ή στον πίνακα. Παρατηρώ πώς λειτουργούν τα μεγέθη ανάλογα με την απόσταση από το φως.

Παίζοντας με
τα χέρια μας
και τις σκιές

Τα χέρια μας μεταμορφώνονται

Συσκοτίζουμε την αίθουσα στον βαθμό που είναι δυνατό. Γινόμαστε «αόρατοι» φορώντας μαύρο μανδύα. Με τη βοήθεια της υπεριώδους λάμπας, θα φαίνεται μόνο ό,τι είναι λευκό. Γι' αυτό φοράμε άσπρα γάντια και άσπρη μάσκα. Παίζουμε απλές ιστορίες μαύρου θεάτρου, ζωντανεύοντας τα χέρια μας.

Γιάννης Πουταχίδης - Ευαγγελία
Μοβσειάν από την παράσταση
Οδύσσεια, 2019

Τα χέρια μας στο θέατρο «μιλάνε». Μιλάνε την παγκόσμια γλώσσα του σώματος και της τέχνης. Ξέρεις κάποια περίπτωση που τα χέρια να μιλάνε μια γλώσσα, όπου επικοινωνούμε όχι με λέξεις, αλλά με νοήματα;

Τα χέρια «μιλάνε»

Ο θεατρικός μας χάρτης

Μαύρο θέατρο, Θέατρο σκιών

Και τώρα... φώτα, παρακαλώ!

Η σκιά μου κι εγώ

Ουπς! Η αίθουσα άλλαξε. Ένα τεντωμένο λευκό πανί βρίσκεται κρεμασμένο. Πίσω υπάρχει φως. Μπαίνουμε πίσω από το πανί και δημιουργούμε σκιές με τα χέρια μας, με το σώμα μας ή και με αντικείμενα. Ερμηνεύουμε μόνο με το σώμα και τη σκιά του ένα ποίημα ή ένα τραγούδι.

Τα σώματά μας
κάνουν σκιές

Σταχτοπούτα, 2022, Θεατρικό Εργαστήρι Τέχνης Είδωλον (Θεσσαλονίκη - Μεσημέρι)

Το δικό μου θέατρο σκιών

Φτιάχνω απλές φιγούρες από μαύρο χαρτόνι και τις στερεώνω με χαρτοταινία σε ένα καλαμάκι. Σε ομάδες επινοούμε μια σύντομη ιστορία με βάση τις φιγούρες μας και την παρουσιάζουμε. Πού; Μια εύκολη και αυτοσχέδια σκηνή για θέατρο σκιών μπορεί να κατασκευαστεί, αναποδογυρίζοντας ένα θρανίο ή μία καρέκλα και στερεώνοντας λαδόκολλα στη μία πλευρά.

Αυτοσχέδιο
θέατρο σκιών

Στον μικρό μας κύκλο

Γράφω στον πίνακα με μπλε μαρκαδόρο μια λέξη ή φράση που κρατώ από αυτό το μάθημα. Γράφω με κόκκινο μαρκαδόρο μία λέξη ή φράση που κρατώ από τα τέσσερα χρόνια της Θεατρικής Αγωγής.

Ανεβάζουμε στο... σύννεφο!

Βρίσκω φωτογραφίες από δύο φιγούρες του Καραγκιόζη στο διαδίκτυο και τις ανεβάζω στο... σύννεφο μαζί με έναν σύντομο διάλογο που έχω γράψει γι' αυτούς τους ήρωες.

Το ταξίδι της Θεατρικής Αγωγής τελείωσε. Ή μήπως τώρα ξεκινά...

Γλωσσάρι

Θέατρο σκιών: Το είδος είναι πολύ παλιό και η καταγωγή του εικάζεται ότι βρίσκεται στα βάθη της Ασίας. Στην Ελλάδα το γνωρίζουμε από τον Καραγκιόζη, που παίζεται με τη βοήθεια του φωτός πάνω σε λευκό πανί (μπερντές) με δισδιάστες τυποποιημένες φιγούρες, τις οποίες ζωντανεύει με κίνηση και την φωνή του ο καραγκιοζοπαίχτης. Αυτός παίζει όλους τους ρόλους.

Μαύρο θέατρο: Όπως το γνωρίζουμε σήμερα έφτασε σε εμάς από τη Γαλλία και κυρίως την Τσεχία. Στο μαύρο θέατρο αυτά που πρέπει να δει ο θεατής φωτίζονται με υπεριώδες φως που τα κάνει να φωσφορίζουν. Όλα τα υπόλοιπα (σκηνή και ηθοποιοί) είναι μαύρα και παραμένουν στο σκοτάδι.

